

OPTİSYENİN

E-DERGI
Sayı: 73 ŞUBAT 2020
SESI
Optik Magazin Dergisi

ben.x[®]
sunglasses

- 2020 yılında kamu sağlık harcamaları
- 401 Nolu Oda
- Siz de sorumlusunuz!
- Sosyal müşteri devri

ben.x[®]
sunglasses

BLUECUT[®]

UV420 Bluecut Ophthalmic Lens

Blokla Etkilenme!

Gün ışığından göze ulaşan ve göze zarar veren MAVİ-MOR dalga boyundaki ışınları filtre ederek göze ulaşmasını engeller. Ayrıca dijital cihazlarda ve bir çok aydınlatma armatürlerinden yayılan suni mavi ışıkta absorbe ederek göze zarar veren 420 nm'ye kadar olan ışınları bloke eder.

gör
hayatı!

 UV+420cut[™]
lens technology

 NOVAX[®]
FreeForm[®] Gözlük Camları

www.betaoptik.com

içindekiler

ŞUBAT 2020

MODA 2019 28

YOLNAME

Mustafa Küreli'nin kaleminden

Tibet

68

OPTİSYENİN SESİ E-DERĞİ
Ayda bir yayınlanır
Şubat 2020

www.optisyeninsesi.com Adına
İmtiyaz Sahibi
Orhan Küreli

Sorumlu
Yazı İşleri Müdürü
Ozan Küreli

Yazı Kurulu Üyeleri
Mustafa Küreli, Llm. Av. Oğuz Ünal
Hakan Hürsever, Prof. Dr. Miktaf Kadioğlu
Dr. Ahmet Doğan Ataman, Mehmet Can
Şahin

Görsel Yönetmen
Mustafa Küreli

Grafik Tasarım-Uygulama ve Editöryal
Çalışma Tuna Yıldırım / CLINART Str. Arş.
Sağ. Dan. Org. Yay. Ltd. Şti.
(0 212 291 54 83)

Reklam Pazarlama
0 535 586 05 93
tunayildirim1972@gmail.com

Fotoğraf Editörü
Cesur Erol

E-Posta:
bilgi@optisyeninsesi.com
dergi@optisyeninsesi.com

Yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarına aittir. Reklamların sorumluluğu ise reklam verene aittir. Dergide yayımlanan yazı ve resimler kaynak gösterilmek suretiyle iktibas edilebilir. Optisyenin Sesi günlük ortalama raytingi 3000 olan www.optisyeninsesi.com internet sitesinde yayımlanmaktadır.

Bu dergi Şubat 2020 tarihinde internette online olarak izlenebilmiştir.

ben.x[®]
sunglasses

Mutluyuz

H

Her geçen gün daha da güzelleşen bir e derginin editör yazısını yazmanın ayrı bir mutluluğu oluyor.

Amatör düzeyden profesyonel düzeye yükselen yolculuğumuza sizlerin destekleriyle devam ediyoruz.

Sektörlerin ne kadar çok habercisi, dergisi olursa sektör de o kadar çok toplum tarafından itibar görür. Sektörlerin vitrini olan sektör basını, yapmış olduğu yayınlar sayesinde sektörün kalitesinin de artmasında rol oynar.

Bu nedenle on beş yıldır desteklerini esirgemeyen meslektaşlarımıza teşekkür ederiz.

Hep birlikte gelişmek, hep birlikte yücelmek için birlikte nice güzel günlere
Saygılarımla

Lens kullanırken gözlük takılır mı?

Başlık her ne kadar size biraz tuhaf gibi görünüyorsa da gerçekten merak edilen konulardan biri de kontakt lens kullanmaya başladıktan sonra kişilerin gözlük kullanıp kullanamayacağı sorusudur. Kontakt lens kullanmaya başlamanız artık gözlüğü tamamen hayatınızdan çıkartmanız manasına gelmiyor. Çünkü zaman zaman gözlerinizi dinlendirmek ve lens takamayacağınız ortamlarda bulunduğunda mutlaka gözlüklerinizi tekrardan kullanmanız gerekecek.

Yani, lens kullanmaya başladıktan sonra gözlük kullanmanızda hiçbir sakınca yoktur. Merak edilen bir diğer konu da lens kullanan kişilerin ne tip bir güneş gözlüğüne yönelmesi gerektiği sorusudur. Kontakt lens kullanırken özellikle yaz aylarında

gözleriniz güneş ışınlarına karşı daha hassas olacaktır. Nihayetinde kontakt lens gözünüze fazladan yansıma etkisi yapacak bu da çok güneşli ortamlarda sizi rahatsız edecektir.

Bu konuda önerebileceğimiz en basit ve kestirme çözüm kaliteli ve mutlaka orijinal bir güneş gözlüğü kullanmanız olacaktır. Orijinal olmayan güneş gözlükleri sadece karartılmış cam/plastik yapıya sahiptir. Bu gözlükleri gözünüze taktığımızda göz bebekleriniz genişler fakat gözlüğün güneş ışığına karşı bir koruması olmadığı için zararlı ışınlar doğrudan büyümüş göz bebeklerinizle yakın temasa geçmeye başlar. Bu nedenle özellikle kontakt lens kullanırken orijinal ve güneşe karşı koruma etkisi olan gözlükleri tercih etme konusunda daha dikkatli davranmanız gerekiyor.

PIXAR® AQUA

süper hidrofobik **integral** anti-refle kaplama

daha **şeffaf** görüş

daha **estetik** görünüş

Su kadar berrak!

gör
hayatı!

FreeForm®
TECHNOLOGY

NOVAX®
FreeForm® Gözlük Camları

www.betaoptik.com

Sizde sorumlusunuz!

KKD Yönetmeliği zorunlu bir yönetmelik olup kapsamında olan her türlü KKD bu yönetmeliğe tabidir. Dolayısıyla, KKD sektöründe faaliyet gösteren her işletme, yasal olarak bu yönetmeliğe uymakla yükümlüdür.

Güneş gözlükleri günümüzde en yaygın kullanılan koruyucu donanımlardan biridir. Bu yaygın kullanımın altında yatan sebep elbette modanın bir parçası olmasıdır.

Güneş gözlükleri yıllardır süs, aksesuar ya da giyimin tamamlayıcı bir parçası olarak hayatımızda yerini almıştır.

Güneş gözlükleri gözlerimizi güneşin zararlı etkilerinden korunmak için tasarlanmış, değişik çevre şartlarına göre çeşitlendirilmiş CE sembolü taşıyan koruyucu donanımlardır. Dünya'nın birçok ülkesinde standartları otoriteler ve ilgili kurumlarca belirlenmiş

olan güneş gözlüklerinin, Avrupa'da "PPE Directive 89/686/EEC" direktifi, Türkiye'de ise 30761 sayılı resmi gazetede yayınlanan Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği ile ithalatı, üretimi ve serbest dolaşımına ilişkin usul ve esasları belirlenir.

Avrupa'da KKD Direktifi yaklaşık 20 yıllık maziye sahiptir. 2019 yılı itibari ile KKD'lerin geliştirilmesi ve pazara sunulmasına ilişkin güncel teknoloji ve süreçleri yansıtabilmek amacıyla bu direktifin yerini KKD Yönetmeliği 2016/425 (EU) alıyor.

Yeni Yönetmelik 12 Şubat 2016 tarihinde kabul edildi ve ardından Official Journal'da (Avrupa Birliği

Resmi Gazetesi) yayımlandı. Böylece, Üye Devletler ve Onaylı Kuruluşların bu yönetmeliğin yürürlüğe girişine hazırlanmalarına vakit tanıyan iki yıllık geçiş dönemi başlamış oldu.

Türkiye’de bu geçiş sürecinin sonunda 1 Mayıs 2019 tarihinde 30761 sayılı resmi gazetede yeni yönetmelik yayınlanarak, geçiş süreci sonrası döneme geçildi.

KKD Yönetmeliği zorunlu bir yönetmelik olup kapsamında olan her türlü KKD bu yönetmeliğe tabidir. Dolayısıyla, KKD sektöründe faaliyet gösteren her işletme, yasal olarak bu yönetmeliğe uymakla yükümlüdür.

Yeni Yönetmelikte Güneş Gözlüğü sektörünü ilgilendiren değişikliklerin başında şunlar geliyor;

Güneş gözlükleri, eski yönetmelikte basit yapıda KKD olarak sınıflandırılırdı, artık KKD 1. Kategori olarak sınıflandırılıyor.

Eski yönetmelikte imalatçı ve ithalatçı sorumlulukları bulunurken, yeni yönetmelikte dağıtıcı sorumlulukları da bulunmaktadır. Dağıtıcıların en önemli sorumluluğu, imalatçının (ya da ithalatçının) belirlenemediği durumlarda imalatçı (ithalatçı) olarak değerlendirilmesidir.

Ayrıca dağıtıcı piyasada bulundurduğu KKD’nin bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğunu gözetir ve Dağıtıcı, kendi sorumluluğu altındaki KKD’nin Ek-2’de belirtilen temel sağlık ve güvenlik gereklerine uygunluğunu tehlikeye düşürmeyecek şekilde saklanması ve nakliyesini sağlar.

Piyasaya arz edilen Güneş Gözlükleri Türkiye’deki yönetmeliğe uygun olması için gerekli kriterler nelerdir?

Güneş gözlüklerinin ilgili yönetmeliğe uygun olması için temel kriterler şunlardır;

- Son kullanıcıya satılan güneş gözlüğü ile birlikte ilgili standart ve yönetmeliğe uygun kullanım talimatı verilmelidir. Ayrıca kullanım talimatı ile uygulama beyanına da yer verilmeli ya da uygunluk beyanına ulaşılabilecek bir web linki bulunmalıdır.
- Güneş gözlüğünde mutlaka CE sembolü bulunmalıdır.
- Güneş gözlüğü üzerinde model numarası ve gözlük cam tipini belirten sembol – açıklama bulunmalıdır. (normal, polarize vs..)
- Güneş gözlüğü üzerinde, cam geçirgenliğine ait kategori işaretlemesi mutlaka yapılmalıdır.

Bu bilgi ve belgelerin güneş gözlüğü üzerinde bulunmaması durumunda, piyasa denetimlerinde ilgili kurum ya da Bakanlık tarafından ürün uygunsuz olarak değerlendirilir ve yönetmeliğe göre işlem yapılır.

Piyasaya Arz edilen güneş gözlükleri ayrıca ilgili standarda göre de uygun olmalıdır.

Güneş gözlüklerinin sahip olması gereken tüm özellikler “TS EN ISO 12312-1 Göz ve yüz koruma – Güneş gözlükleri ve benzeri gözlükler -Bölüm 1: Genel kullanım için güneş gözlükleri” standardında incelenmiştir.

Standarda göre güneş gözlükleri bir dizi testten geçtiği takdirde kullanılabilir onayı alır.

- Filtre Kategorilerinin Belirlenmesi
- UV-A Geçirgenliği
- UV-B Geçirgenliği
- Işık Geçirgenliğinin Tekdüzeligi
- Yol Kullanımı Şartları – Sinyal Lambalarının Algılanması
- Spektrum Geçirgenliği
- Polarize, Yansıtıcı ve Gradyan Filtrelerin Özellikleri
- Optik Uygunluk Özellikleri
- Çerçevenin fizyolojik ve kimyasal uygunluğu
- Fiziksel Dayanım ve Yanmazlık Testleri

Güneş gözlüklerinin koruyucu özelliklerinden yararlanmamız için, standardın tüm şartlarını sağlamalıdır. Aksi halde koruma özelliğinin azalması bir yana, güneş gözlüğü sağlığa ciddi ve kalıcı hasarlar da verebilir.

Güneşte göz bebeklerimiz küçülür, karanlıkta ise büyüyerek ışığı daha fazla almamızı sağlar. Eğer koyu renkli bir güneş gözlüğünde UV koruması yok ise, karanlık ortamda göz bebeğimiz büyüyecek, zararlı UV-A ve UV-B ışınlarının gözümüze gözlük takmadan alabileceğinizin çok daha fazlasının girmesine sebep olacaktır. Bu durum erken yaşta katarakt veya bazı göz rahatsızlıklarının oluşmasına katkı sağlayacaktır.

Çocuk ve yetişkin güneş gözlükleri, eğer doktorunuz muayene sonrası size reçete ile tavsiyede bulunmamış ise, mutlaka optik olarak numarasız cam olmalıdır. Gözünüz ile anlayamayacağınız derecede optik bozukluklar, sürekli kullanımda yetişkin veya çocuklarda kalıcı optik bozulmalara neden olabilir.

Güneş gözlüklerinin standarda uygunluğunun anlaşılması için gerekli olan testler, akredite bir laboratuvar tarafından yapılmalı ve testler sonrasında düzenlenen rapor Uluslararası geçerlilikte olmalıdır.

Yalın Analiz Hizmetleri A.Ş. TS EN ISO IEC 17075 Laboratuvar akreditasyonuna sahip, Türkak’tan onaylı ilk Güneş Gözlüğü Laboratuvarıdır. Akreditasyon kapsamında Güneş gözlük camının geçirgenlik ve optik testlerinin yanı sıra, çerçevenin kimyasal uygunluğuna dair birçok test bulunmaktadır.

Migrene mavi gözlük tedavisi

Uzmanlar, migreni geçirmek için mavi camlı gözlüklerin etkisinin büyük olduğunu ve İngiltere 'de yaşayan migren hastalarının bu sayede migrenden kurtulduklarını söylediler.

”Dershane, asla sadece dershane değildir” diye.. Aslı futbol için söylenen bu tanımlama ile Futbol’ un sportif yanı dışında siyasal, sosyal, toplumsal önemine vurgu yapılmak istenir. Bu tanımlamayı son zamanlarda hemen her şey için duymaya başladım ya, eksik kalsın istemem.

Migren hastaları için uyarıda bulunan uzmanlar, “mavi camlı güneş gözlükleriniz olmadan dışarıya adım atmayın” diyorlar.

Bilindiği gibi migreni tutan bir hastanın ışığa karşı hassasiyeti vardır. Migren ağrısı kendini göstermeye başladığı an kişinin tüm gününü olumsuz etkiler. Yapılan araştırmalar sonucunda ise mavi camlı güneş gözlüklerinin kullanılmasının iyi olacağı açıklandı.

Uzmanlar bu konuda, ” migren hastalarının güneş gözlüğü kullanması migrene iyi geliyordu ama bu gözlüklerden mavi renkli olanların tercih edilmesi daha uygun” dediler.

Migreni arttıran sebepler arasında ışığın etkisi de bulunuyor. Mavi camlı gözlükler ile ışığın etkisi daha da azalıyor. Migrene karşı mavi camlı gözlükleri tercih edin.

FreeForm® Gözlük Camları

dünya, **bizimle** görüyor...

gör
hayatı!

view
life!

vê
a vida!

Sieh das
Leben!

voir
la Vie!

ve
la vida!

увидеть
жизнь!

چشم انداز
زندگی

انظر
للحياة!

FreeForm®
TECHNOLOGY

Sosyal Müşteri Devri

“Cocial CRM” (sosyal müşteri ilişkileri yönetimi) uygulamalarının şirketlerdeki ağırlığı giderek artıyor. Bu alanda uzman adam Metz’e göre, bir kere sosyal CRM’e adım atan bir şirket için artık bu yoldan geri dönüş yok. Ona göre, bu anlayış şirketlere öğrenme çevikliği getiriyor, rekabette öne geçiriyor.

Bu alanda ses getiren iki kitabı bulunan Metz, önde gelen birçok şirkete sosyal CRM alanında danışmanlık veriyor. “There is No Secret Sauce” (Gizli Bir Tarif Yok) adlı kitabının ardından yazdığı “The Social Customer” (Sosyal Müşteri) adlı kitabı sosyal CRM alanında en çok satılan kitaplar arasında yer aldı.

Yedi yıldır sosyal CRM alanında çalışan Metz, ilk başladığı zaman sosyal CRM’in şirketler tarafından sadece bir opsiyon olarak değerlendirildiğini, şimdi ise olmazsa olmaz bir araç olduğunu söylüyor. Sosyal medya pazarlamayla sosyal araştırma teknolojilerini harmanlayarak şirketlere sosyal CRM stratejileri geliştiren Metz, Türkiye’nin bu alanda gelişime çok açık olduğunu vurguluyor. Metz ile sosyal CRM’in şirketlere neler kazandırdığını, nelere dikkat edilmesi gerektiğini ve başarı örneklerini konuştuk.

Sosyal CRM’i nasıl tanımlarsınız?

Sosyal CRM’in müşteri ilişkileri yönetimi uygulamalarından en önemli farkı, milyonlarca kişiyle gerçek zamanlı iletişim kurma imkanı vermesi. Aynı zamanda her bir müşterinizle ayrı ayrı iletişim kurmaya uygun olması, sosyal CRM’i geleneksel CRM’den farklı kılıyor. Yapılan araştırmalar, tüketicilerin yaklaşık yüzde 90’ının artık sosyal tüketici olarak sınıflandırılabilirliğini gösteriyor; dolayısıyla sosyal CRM şirketler için artık olmazsa olmaz bir araç haline geldi.

PIXAR[®] DRIVE
C O N T R A S T

süper hidrofobik **integral** anti-refle kaplama

maksimum **kontrast**

minimum yansima

Güvenli gece görüşü

gör
hayatı!

FreeForm[®]
TECHNOLOGY

NOVAX[®]
FreeForm[®] Gözlük Camları

www.betaoptik.com

2020 Yılında Kamu Sağlık Harcamaları

Merkezi yönetim bütçesinden 2020 yılında SGK'ya transfer edilmesi planlanan 218 milyar TL'lik tutarın da 13 milyar TL'lik kısmının ödeme gücü olmayanların genel sağlık sigortası primlerinin karşılanması için harcanacağı öngörülüyor.

2020 Yılında Kamu Sağlık Harcamaları 188,6 Milyar TL ile Rekor Düzeye Ulaşacak

Sağlık Ekonomisi ve Politikası Derneği Başkanı Dr. Güvenç Koçkaya'nın açıklamalarına göre 2020 kamu bütçesinde en fazla kaynak sağlık harcamalarına ayrıldı. Sağlık harcamaları 2020'de de artmaya devam ederek 188,6 milyar TL'ye ulaşması bekleniyor.

Sağlık Ekonomisi ve Politikası Derneği ile Medipol Üniversitesi Sağlık Sistemleri ve Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (SASPAM) ev sahipliğinde düzenlenen "Sağlık Ekonomisi Sempozyumu"nda sağlık harcamalarında önemli bir yer tutan ilaç harcamalarının fiyatlandırmasında kullanılan farklı yöntemler uluslararası konuşmacıların katılımıyla geçtiğimiz haftalarda değerlendirildi.

Sempozyumda 2020 yılı sağlık harcamalarına dair detayları paylaşan Sağlık Ekonomisi ve Politikası Derneği Başkanı Dr. Güvenç Koçkaya şunları aktardı: "2020 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi TBMM tarafından 1 trilyon 95,5 milyar TL olarak öngörülerek onaylandı. Söz konusu bütçeden %17,2'lik pay alan sağlık harcamaları 188,6 milyar olarak belirlendi. Sağlık harcamaları bakımından kritik öneme sahip Sosyal Güvelik Kurumu'nun (SGK) toplam harcamaları ise 524 milyar TL olarak açıklanırken, bu tutarın da 122 milyar TL'sinin sağlık harcamaları kapsamında kullanılması planlanıyor.

"SGK bütçesinin neredeyse %25'i sağlık harcamalarına ayrılıyor."

SGK sağlık harcamalarını da detaylandıran Güvenç Koçkaya, "Merkezi yönetim bütçesinden 2020 yılında SGK'ya transfer edilmesi planlanan 218 milyar TL'lik tutarın da 13 milyar TL'lik

kısının ödeme gücü olmayanların genel sağlık sigortası primlerinin karşılanması için harcanacağı öngörülmüyor. Böylece SGK bütçesinin sağlık harcamalarına ayrılan kısmı 135 milyar TL olarak planlanıyor. Bir diğer ifade ile SGK bütçesinin neredeyse %25'i sağlık harcamalarına ayrılıyor. Sağlık Bakanlığının merkezi bütçesi ise yaklaşık 58,8 milyar TL'ye ulaşıyor. Türkiye Cumhuriyeti Devleti, 2020 kamu bütçesinde en fazla bütçeyi sağlığa ayırdı" ifadelerini kullandı.

"Türkiye yerli ilaç sanayi korumak için fiyatlandırma temelli teşvikler uyguluyor"

Sağlık Ekonomisi ve Politikası Derneği Başkan Yardımcısı ve Hacettepe Üniversitesi İktisat Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Zafer Çalışkan yaptığı sunumda ilaç fiyatlandırma politikasının ve ilaç harcamalarının ülkeden ülkeye değişiklik

gösterdiğini ancak tedavide artan ihtiyaçların giderek yakınsadığını belirtti. Yani ülkeler arasında ilaç ve tıbbi cihaz fiyatlandırma/bütçeleme politikası belirlemedeki farklılığa karşın yeni/yenilikçi tedavilere olan talep konusunda politika belirlemenin benzer adımları atmayı zorunlu kıldığını vurguladı. Sağlık Ekonomisi ve Politikası Derneği Saymanı ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Yönetimi öğretim üyesi Dr. Gülpembe Oğuzhan bu durumu Türkiye özelinde değerlendirip, Türkiye'de yenilikçi ürün fiyatlarının özellikle sabit kur düzenlemesine ve iskonto oranlarına bağlı olarak diğer ülkelere göre daha düşük olurken, benzer ürün fiyatlarının diğer ülkelere göre daha yüksek olabildiğini vurguladı. Dr. Güvenç Koçkaya ise Türkiye ilaç/tıbbi cihaz fiyatlandırma politikalarının yalnızca harcama yönüyle değil orta ve uzun vadede harcamaları da belirleyecek olan üretim ve ihracat yönüyle de ele

Pera Palas'taki Sırlarla Dolu Anahtar

Devrinin bütün konforuna, ayrıca bir Doğu Sarayı'nın gizemli atmosferine sahip olan bu otel, Pera Palas'tır.

Dünyaca ünlü Orient Express, 1888 yılında Paris-İstanbul seferlerine başladığında, İstanbul'da Orient Express yolcularının alışkın oldukları yüksek standartları sunabilecek bir otel yoktu.

Bu boşluğu, kısa süre sonra kuruluş çalışmalarına 1892 yılında başlanan, 1895'te ise açılış balosu yapılan Pera Palace Hotel doldurmuştur.

Pera Palas ilk yapıldığında zamanın en görkemli ve en değerli eşyalarıyla donatılmış, hepsi artık antika olmuş bu eşyaların her biri hiç değiştirilmeden korunarak günümüze kadar gelmiştir. Otel, İstanbul'da Osmanlı sarayları dışında elektriğin verildiği, ilk elektrikli asansörün ve ilk akar sıcak suyun bulunduğu binaydı.

Pera Palas Oteli açıldığı günden başlayarak pek çok tarihi olaya tanıklık ederek İstanbul'un önemli simgelerinden biri haline geldi. Mustafa Kemal Atatürk,

1917'den itibaren birçok kez bu otelde kaldı. Onun 101 numaralı odası kişisel eşyalarının da sergilendiği bir müze oda haline getirilmiştir. Atatürk'ün Kaldığı Oda

Atatürk dışında, İsmet İnönü, Kraliçe 2. Elizabeth, Kral 8. Edward, İmparator Franz Joseph, İran Şahı Rıza Pehlevi, Tito, Von Papen, Zsa Zsa Gabor, Grata Garbo, Sarah Bernhardt, Alfred Hitchcock, Pierre Lotti, Ernest Hemingway, Mata Hari, Mikis Theodorakis gibi pek çok ünlü ve tarihi isim de Pera Palas'ın müşterileri arasındaydı...

Pera Palas'ın, dünyanın en çok satan yazarı, polisiye roman türünün büyük ustası Agatha Christie'nin yaşamında özel bir yeri vardır.

1926- 1932 yılları arasında Pera Palas'ta bir çok kez kalan Agatha Christie'nin "Orient Express'te Cinayet" başlıklı ünlü romanı burada yazdığı bilinir.

Agatha Christie

Agatha Christie'nin ölüm yıl dönümünde (12 Ocak 1976) Pera Palas'ta geçen ilginç bir olayı hatırlamanın zamanıdır.

Agatha, 1926 yılında Londra'da iken on bir gün boyunca ortalıktan kayboldu, bütün aramalara rağmen bulunamadı. Arabası, göl kenarında, ağaçlara çarpmış ve bavulları dağılmış bir vaziyetteydi.

Görünürde amaç, "Agatha göle düştü" süsü vermektir.

Agatha, sonra birden ortaya çıktı ama kayboluşuyla ilgili inanılır hiçbir açıklama yapmadı.

Bu yok oluşun sırrı, bugüne kadar çözülemedi. Agatha, Yorkshire'da bir otelde olduğunu söylüyor ve kaybolduğu 11 günü hatırlamıyordu. Yazarın bu kayıp 11 günü büyük spekülasyonlara neden oldu. Hakkında çok sayıda yazı yazıldı, kitap basıldı. Kimine göre gerçekten hafızasını kaybetmiş, kimine göre ise kocasının sevgilisini öldürmek için ortadan kaybolmuştu. Bütün bu spekülasyonlara rağmen Agatha'nın bu kayıp 11 günü büyük bir sır olarak kaldı.

Hatta Amerika'da Warner Brothers Film Şirketi bu kayboluşun öyküsünü senaryolaştırıp filme bile aldı. Film, Agatha'nın cinayet işlemek amacıyla ortadan kaybolduğu varsayımı üzerine kurgulanmıştı.

Ne var ki, baş rollerini Dustin Hoffman ve Vanessa Redgrave gibi iki dev oyuncunun paylaştığı film, eleştirmenlerce, "Gerçek dışı ve aşırı düşsel, belgesel bir temelden yoksun" olarak nitelendirildi.

Filmin tam bir fiyasko olması üzerine, Warner Brothers yöneticileri, Hollywood'un

ünlü medyumunu Tamara Rand'a başvurarak bir ruh çağırma seansı düzenlemesini istediler.

Şirket temsilcileri, basın ve televizyon çalışanları ve Agatha Christie'nin varisleri huzurunda gerçekleştirilen bu seans sonunda Rand, polisiye yazarının ruhuyla iletişime girdiğini ileri sürerek şu iddiaları ortaya attı:

"Agatha'nın sırta kadem basışına ışık tutacak anahtar, İstanbul'daki Pera Palas Oteli'nin 411 numaralı odasındadır."

Bu haber dünya basınında bomba gibi patladı.

Türk basını ve yabancı gazetecilerle televizyon kameraları 7 Mart 1979'da Pera Palas'ın 411 numaralı odasında bir araya geldiler.

Agatha Christie'nin kaldığı 411 Numaralı Oda

Saat tam 17 00'de, Los Angeles'le telefon bağlantısı kuruldu.

Tamara Rand'ın direktiflerinden yola çıkılarak odanın yer döşemesi kısmen söküldü.

Bu sırada olay, uydu aracılığıyla bütün Amerikan televizyonlarında gösteriliyordu.

Sonuçta, duvarın kapıyla birleştiği noktada, duvarın içinde 8 cm. boyunda koca bir paslı anahtar bulundu.

Olayı çok yakından takip eden Amerikalı Warner Brothers Film Şirketi'nin temsilcileri, anında Amerika ile temasa geçerek anahtarın bulunduğunu bildirdiler.

İşte bu noktada o sıralarda otelin Yönetim Kurulu Başkanı olan rahmetli Hasan Süzer, devreye girerek anahtarı koruma altına aldı ve bir basın toplantısı tertipleledi.

Süzer, bu toplantıda, anahtarın Pera Palas'ın malı olduğunu, Warner Brothers şirketine verilmesinin söz konusu olmadığını, film şirketinin gerçekten bu anahtarla ilgileniyorsa tam iki milyon dolar ödemesi gerektiğini, açıkladı.

Bu para, tümüyle otelin restorasyonunda ve yeniden yapılanmasında kullanılacaktı.

Ayrıca, film Pera Palas'ta çevrilecek, kâr payının % 15'i otelde kalacak, tamamlanan film Türk televizyonlarına ücretsiz olarak verilecekti.

Warner Brothers şirketinin temsilcileri Hollywood'a döndüklerinde konuyu kendi yönetim kurullarına iletiler.

Teklif uygun görüldü ve durum Pera Palas'a bir yazıyla bildirildi.

Bu sırada dünya televizyonları, "Agatha'nın Sırrının Anahtarı İstanbul'daki Pera Palas Oteli'nde bulundu" başlıklı özel programlar yapıyorlardı.

Film şirketi, ünlü medyum Tamara Rand ile tekrar görüşerek yeni bir ruh çağırma seansı düzenledi.

Tamara Rand, bu seansta, Agatha'ya ünlü hatıra defterinin nerede olduğunu sordu.

Anlatılanlara göre ise şu karşılığı aldı:

"Anahtarı avucunuzun içine

almadan defterin nerede olduğunu söyleyemem."

Bunun üzerine Warner Brothers, Hasan Süzer'e mektup yazarak, anahtarın tek başına bir önem taşımadığını, ayrıca bir hatıra defterinin söz konusu olduğunu bildirdi.

İstekleri, anahtarın Amerika'daki stüdyolarına gönderilmesiydi.

Böylece ünlü medyum Tamara Rand, anahtarı eline alabilecek ve Agatha'nın tüm sırrı gün ışığına çıkacaktı.

Anahtarın Amerika'ya gönderilmesini sakıncalı bulan Hasan Süzer, şirket temsilcileriyle Tamara Rand'ı İstanbul'a davet ederek seansın Pera Palas'ta gerçekleştirilmesi arzusunun dile getirdi.

Warner Brothers yetkilileri bu isteği tek şartla kabul ettiler.

Defterin bulunması amacıyla yapılacak tüm masrafları ve yolculuk giderlerini karşılamak

üzere Warner Brothers, Tamara Rand ve Pera Palas adına Hasan Süzer, bir Los Angeles bankasında toplam 60 bin dolarlık bir ortak hesap açacaklardı

Taraflar 20'şer bin dolar yatıracak, harcamalar bu fondan karşılanacaktı.

Bu arada, dünyanın en yüksek tirajlı gazetelerinden biri olan New York Times, anahtar öyküsünün yayın hakkı için Pera Palas'a 75 bin dolar önerdi.

Böylece taraflar anlaşmaya vardılar.

Tamara Rand, 20 Ağustos 1979 günü İstanbul'a gelecek, anahtarı avucunun içine alarak transa geçecek ve Agatha'nın sırlarını açıklayacak olan hatıra defterinin yerini belirleyecekti.

Yerli ve yabancı basın bu ilginç toplantının gündemini aylarca önce bildirmeye başladılar.

İddiaya göre, hatıra defterinde sadece on bir günün esrarı

çözülüyor, yazarın birçok romanında çözülmemiş olarak kalan birçok nokta da aydınlatılıyordu.

Kaldı ki Agatha Christie, vasiyetnamesinde bir hatıra defterinin varlığından söz etmiş, ama yerini açıklamamıştı.

Ne var ki, 20 Haziran 1979 günü Pera Palas Oteli greve girince, Agahta ile ilgili tüm girişimler de durdu.

Aslında medyum Tamara Rand, gerçekten geniş bir üne sahipti.

Hollywood'un ortasında büyük bir şirket kurmuş, film yıldızlarıyla seanslar düzenler olmuştu.

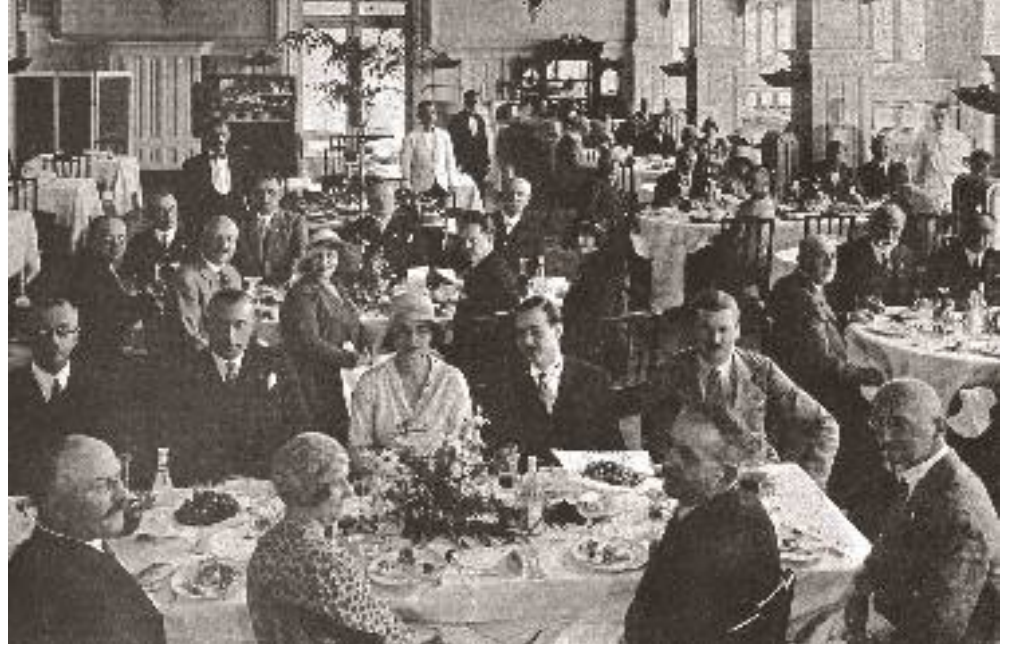
Falına baktığı starlar arasında Elvis Presley, Bob Dylan, Liza Minelli, Michael Douglas, Dionne Warwick, Mery Griffin ve Phyllis Diller bulunuyordu.

Her hafta televizyona çıkarak tüm Amerika'ya sesleniyor, California, Winsconsin ve Las Vegas eyaletlerindeki enstitüler aracılığıyla geniş kitlelere "Mistik ve parapsikolojik" hizmet sunuyordu.

Tamara, Bing Crosby ve Bob Crane'in öleceği tarihleri önceden bilmiş, Galler Prensi Charles'in evleneceği kadını (Layd Diana) uzun süre önce tarif edebilmişti.

7 Mart 1979 günü, Cinayet Mahalli Kitabevi, 13636 Ventura Bulvarı, Sherman Oaks, Los Angeles adresine gerçekleştirilen ve Pera Palas'ın 411 numaralı odasında toplanan basın mensupları tarafından telefon aracılığıyla izlenen seans sırasında, Tamara Rand, şunları söylemişti:

"Bir defter görüyorum. Üstünde Agatha'nın adı var. El yazması bir

defter bu... Bir hatıra defteri... 1926'dan kalma... Defter büyük bir kutuya konmuş. Bir anahtar var. Kutu kilitleniyor."

Seans bitip transtan çıktıktan sonra, Variety Dergisi Muhabiri Jim Harwood'a da şöyle bir açıklamada bulunuyordu Tamara Rand:

"Agatha anahtarın İstanbul'da bir otel odasında saklı olduğunu, bir zamanlar bu sırrı çok iyi koruduğunu, ama artık bilinmesinde bir sakınca olmadığını söylüyor. Kutunun anahtarı bulunmalı... Onu mutlaka bulmalıyız."

Evet, ünlü polisiye roman yazarı Agatha Christie, 1926 yılında on bir gün ortalıktan kaybolmuş, bu kayboluşun öyküsüne ışık tutabilecek anahtarı da Pera Palas'ın 411 numaralı odasında saklamıştı.

Peki, ne olmuştu bu esrarlı on bir gün zarfında?

Bu konuda çeşitli spekülasyonlar var.

Bunları geçelim.

Bugün gerçek olan, Pera Palas'ın 411 numaralı odasının otelin en popüler odası oluşu...

Kapısındaki madeni plâkette,"
"Bu odada polisiye romanlar

yazarı Agatha Christie kalmıştır" yazan 411'de geceleyebilmek için turistler sanki yarışıyorlar.

Agatha Christie'nin Kaldığı 411 Numaralı Oda

Bu oda, antik özelliklerini korumakla birlikte, temiz ve bakımlı...

Dökme piriç yatakları... Fransız stili komodini... Çifte kapılı boy aynalı gardırobu... Aynalı makyaj etajeri... Küçük koltuğu... Mavi fayanslı ve beyaz mermerli banyosuyla belirli bir dönemin yaşam anlayışını yansıtıyor.

Yılımı tam hatırlayamıyorum, muhtemelen 1989 veya 1990 olabilir; TRT'ye hazırladığımız bir belgeselin çekimleri sırasında, o dönem Pera Palas Yönetim Kurulu Başkanı olan Sayın Hasan Süzer ile bir kaç kez görüşmüştük.

Sonradan rahmetli olan Sayın Hasan Süzer, Agatha Christie olayını anlatmış ve konu ile ilgili yukarıda yazılı bilgileri vermişti.

Bu vesileyle kendisini saygı ve rahmetle anıyorum.

(Not: Yazının ilk yayım tarihi: 12 Ocak 2008)

Ahmet AKYOL

Ne zaman “Adam” oluruz?

Bu konu gazete köşe yazılarının alt kısmında yazılan birer cümleye sıkıştırılamayacak kadar ciddi! Bu nedenle ayrı bir yazı olmayı hak ediyor. Çünkü, toplumda yaşadığımız problemlerin merkezinde çocukluktan “adam”lığa geçememenin yattığına inanıyorum.

Bu yargıda iki temel unsur var: çocuk olmak ya da “çocukça davranmak” ve adam olmak. Öncelikle burada “adam” olmak ile cinsiyet temelli bir yaklaşımdan söz etmiyorum. “Adam” gibi adam deriz, çok hoşumuza giden bir insanı gördüğümüzde. Ya da tersi durumda birbirimizi “çocuk olmak” veya “çocukça davranmak”la suçlarız. Bu nedenle bu durumun yaş ile de bir ilgisi yok. Yaş olarak ellisine gelmiş olan bir insan da bahsettiğimiz çocuk olma özelliklerini gösterebilir. Bu özellikleri aşağıda ele aldığımızda etrafımızda ne de çok yetişkin bedenli, yaşlı ve kıyafetli “çocuk” dolaştığına

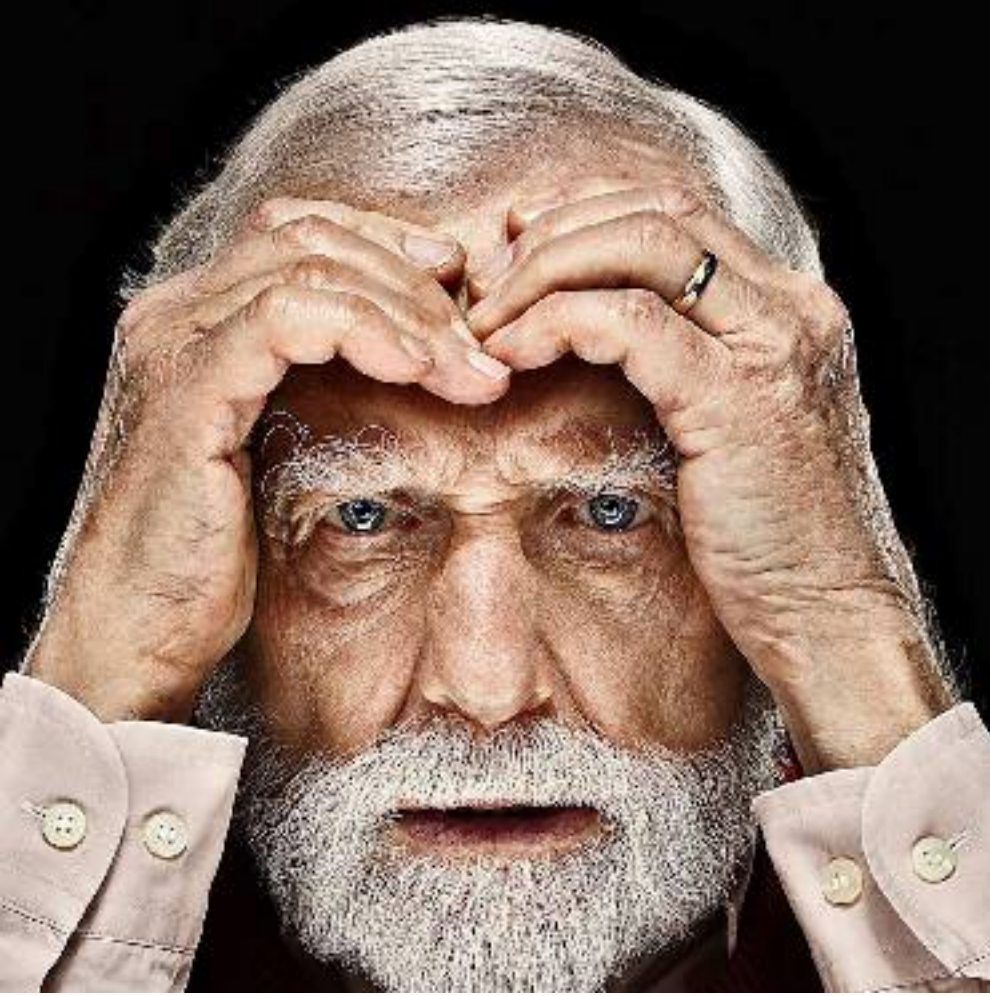
şaşılabılıriz.

Çocuk olmak nasıl bir şeydir, isterseniz oradan başlayalım. Ana özellikleri nelerdir? Adam olma sürecine geçerken neyi geride bırakırız ve hangi özellikleri kuşanmaya başlarız. En temel olanlarını yazmakla yetineceğim.

Çocukça davranışın en belirgin özelliği şikayetçi olma ve mızımızlanmadır. Şikayetin yerli yerinde yapıldığında gerekli bir unsur olduğunu hepimiz biliyoruz. Müşteri Şikayet Yönetimi sistemi de tam bunun için vardır. Burada ana unsur mızımızlanma davranışı ile kendisini gösteren zihin yapısıdır. Trafikten, kalabalıktan, soğuk havadan, sıcak havadan,

gürültüden, dışarıda havlayan köpekten bile şikayet ederiz. Bu listeyi uzatmak mümkün. Sadece oturup dert yanan insanlar çok uzağımızda değiller. Hatta kendimiz bile çoğu zaman bu tuzığa düşeriz. Başımıza gelen her hangi kötü bir olayla ilgili olarak da bir şey yapmak yerine söylenme ve şikayet etme yoluna gideriz.

Yetişkin bedenli çocuklarda gördüğümüz ikinci özellik ise suçlamadır. Suçlanılanın ne olduğu önemsizdir. İlişkiler yolunda gitmiyorsa ötekini, işler yolunda gitmiyorsa patronu, ekonomiyi, sağlığımızı iyi gitmiyorsa yiyecekleri, hayatımızı iyi gitmiyorsa anne-babamızın bizi yetiştirme tarzını vs.yi suçlu

buluruz.

Mazeret bulma veya bahanelere sığınma bir diğer çocukça davranış. Bu davranışı temellendirecek haklı gibi görülen sebepler de olabilir. Burada belirleyici olan kişinin niyetidir. Ters giden veya sonuca ulaşmayan her hangi bir durumun gerçekten objektif nedenleri olabilir. Önemli olan bu duruma nasıl yaklaştığımızdır. Durumu rasyonelleştirme yolunu mu seçiyoruz yoksa payımıza düşeni sahiplenme cesareti gösteriyor muyuz?

Çocukça davranışın en masum ve belki de en örtük olanı beklemek ve ümit etmektir. Ümit etmenin neresi kötü denebilecek bir durum bu. Bunu çocukça kılan yine kişinin beklemek ve ümit etmeye yüklediği anlamdır. Bu durum kişiyi pasif kıлып, gizli bir elin veya kurtarıcının sorunları çözeceğini ümit eder hale getiriyorsa çocukça davranış özelliğine

dönüşür. Şartların olgunlaşması ve belirli bir hazırlık dönemini için beklemeyi seçiyorsak o zaman durum değişir. O zaman konuştuğumuz durum iyimser olma ve sabretme gibi erdemlere dönüşür.

Çocukça davranış gösterenlerin, yukarıda yazdıklarımızın hepsini taşıması gerekmez, hatta taşımazlar da. Bunlar arasında her birimizin bir favorisi vardır. Bunların nasıl oluştuğu da önemli değildir. Aslında yetişkinliğe geçiş emek ve uğraş isteyen bir süreç olduğundan bireyin yetişkinlik özellikleri gelişmemiş olması bu sonuçları doğurur.

Peki, neden bu özellikler etrafımızda yaygındır? Bana göre bunun bir tek sebebi var: kolaya kaçma arzusu.

Yapılması gerekeni görüp eyleme geçmek emek, bedel, cesaret, rahatını bozma ve enerji

harcamayı gerektirir. Aynı şekilde diyelim ki eyleme geçtiniz, her eylemin bir sonucu vardır, ortaya çıkan sonuçların sorumluluğunu üstlenmek de güç, kendine güven ve dayanıklılık gerektirir.

Yetişkin bir bireyin, bir durum karşısında izleyeceği adımlar; mevcut realiteyi doğru okumak, mevcut durumu sahiplenmek, seçeneklerini gözden geçirmek ve eyleme geçmektir. Sonrasında yapılması gerekirse ,ortaya çıkan yeni durumda da aynı adımları tekrar etmek olacaktır.

Onun yerine yukarıdaki davranışlardan birisine başvurmak daha kolay gelir. Görünüşte böyle yapmak kolay ve maliyetsiz görünse de, sonuçta ödediğimiz bedel daha ağırdır ve ölümcüldür.“İnsan” olamama bedeli. Bireyi insan yapan, bireyi lider yapan eyleme geçme cesareti göstermesi ve davranışlarının sorumluluğunu üstlenme özelliğidir.

Seçim senin, benim ve hepimizin...

Dr. Hüseyin Çırpan

Eflatun Eğitim, Danışmanlık ve Koçluk

Görme Engellilere Büyük Bir Umut Işığı

GÖRME ENGELLİLERE BÜYÜK UMUT IŞIĞI

Görme engelliler özel bir yeni jenerasyon gözlük sistemi sayesinde artık yerdeki gölgeleri veya önlerindeki şekilleri ayırt edebilecek.

Bu tedavinin uygulandığı görme özürlü bir hasta: “Evet, bu doğru, bende bir tür hacim duygusu vardı, şu anda gördüğüm de bu. Gerçekten bir şey olduğunu hissediyorum. Ve aslında buna algılamak denir, görmek değil, algılıyorum.”

Göz retinası içerisine sabit bir çip sistemi yerleştirme yöntemini geliştiren Second Sight müdürü Grégoire Cosendai: “Sistem şu şekilde çalışıyor: Hastalar önce kameralı gözlüğü takar ve bu önlerindeki herşeyi kayıt etmeye başlar. Daha sonra bu bilgiler mini bir bilgisayar tarafından işlenir ve retina içerisindeki implanta

yollanır, burada implant retina simulasyonunu gerçekleştirir bu da hastanın temel bir vizyon elde etmesini sağlar.”

Protez çipi hastanın gözünün içine yerleştirme tekniğini Startup ile geliştiren Lozan Göz Kliniği'nde Profesör Wolfensberger: “Şu anda operasyonun tam ortasındayız, implantı şuradan göz içine yerleştirebilmek için göz duvarı açılmış durumda. Burada implantı yerleştirmek için uyguladığımız cerrahi yöntem aslında günlük olarak yaptığımız bir şey. Ancak asıl önemli unsur göze bu çipi yerleştirmek. Bu açıdan teknolojideki büyük gelişmeler

olmasaydı sadece cerrahi teknikler bu tedaviyi hastalara uygulamada yeterli olamazdı”

Bir hastanın cerrahi operasyonu sonrasında yeni cihaza ve bu yeni hayat biçimine alışması için yardımcı olan Second Sight ekibinden Fatima Anaflous, hastanın gölgesini ilk kez ayırt etmeye başladığında kameranın arkasında olduğunu o anda neler yaptıklarını açıkladı: “Hastanın tüm isteklerini karşılıyoruz. Şimdi yürüyüş yapıyoruz. Hastalarla yürüyüş yapmak çok basit ve çok sempatik. Aynı zamanda bilgi ediniyorlar. Tek başlarına bunları bilmelerine imkan yok. Onlara bir

Henüz bir başlangıç olmasına rağmen 2006'dan beri dünyada 80 görme özürlü hastaya bu implanttan takıldı.

şekilde, adapte olmaya çalıştıkları çevrede neler olduğunu açıklıyoruz.”

Henüz bir başlangıç olmasına rağmen 2006'dan beri dünyada 80 görme özürlü hastaya bu implanttan takıldı. Tedavinin maliyeti 90.000 euro. Pahalı olan bu ücret bir çok hastayı tedaviye karşı frenleyen bir unsur. Ancak yine de teknoloji yolunda ilerlemeye devam ediyor. Son gelen bilgilere göre İtalya ve Almanya'dan sonra Amerikan sağlık sigorta şirketleri bu yüksek maliyetli göze implant tedavisini karşılamayı kabul ettiklerinden yakında tedavinin ticari bir

patlama yapması bekleniyor.

Gelecekte daha da mükemmel bir yöntem kavuşacak bu tedavi tüm dünyada retina bozukluğu yaşayan görme özürlü hastalara büyük bir umut ışığı olmaya devam ediyor.

Bir Dekorasyon Malzemesi Olarak: Kitaplar

Herkes iyi bir kitaba bayılır, peki, siz en sevdiğiniz kitaplarınızı okuduktan sonra onları nereye koyuyorsunuz? Kitaplar, ev dekorasyonunuza ilginç bir hava katabilirler. İşte size kitaplarınızı değerlendirebileceğiniz üç fikir önerisi;

Renklere göre dizmek

Kitapları yan yana dizerken kullanabileceğiniz ilginç bir yöntem, onları renklerine göre dizmeniz olacaktır. Eğer bir kitaplığınız, rafınız ya da kütüphaneniz varsa, bu dekorasyon fikriyle, evinizde son derece etkileyici bir görüntüye sahip olacaksınız. Kitaplarınızın üst kaplarını atın ve gerçek kaplarının renklerini ortaya çıkarın. Sonra bu kitapları genel renklere göre kategorilere ayırın, kırmızılar, maviler, natürel tonlar yan yana dursunlar. Kitapları renk kategorilerine böldükten sonra, ne tarz gruplar ve renk sırasıyla dizmek istediğinize karar verin ve farklı diziliş şekilleri seçerek raflarınızı dekore edin.

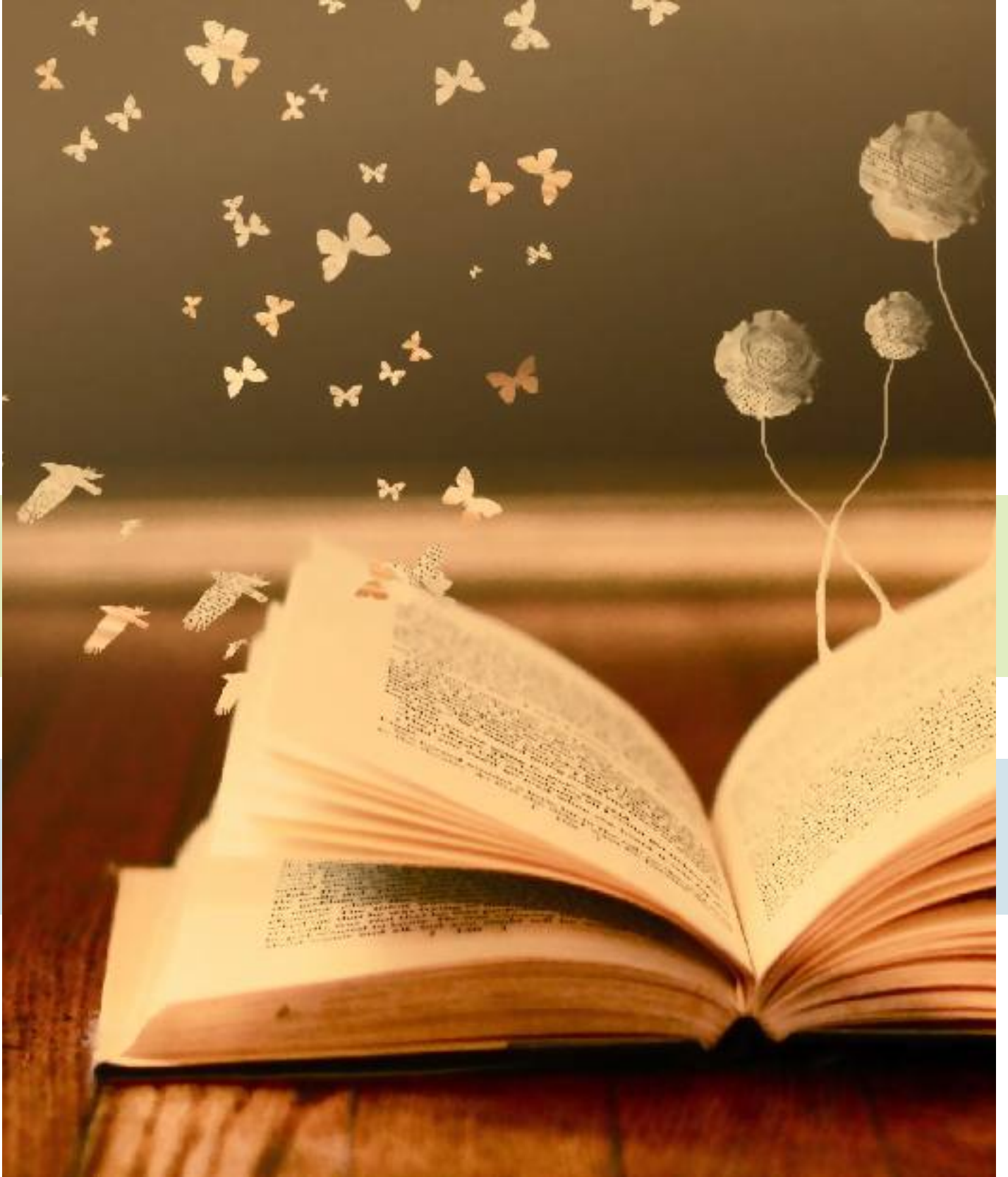
Aynı tarzda olanlar

Aynı tarz ve konuya sahip kitaplarınızı aynı gruplarda tutmak, sizin hangi kitaplarınızı daha çok sevdiğinizi gösteren bir ayrıntıdır. Yemek yapmayı ve yemek pişirmekle ilgili kitapları mı seviyorsunuz? Onları mutfağınızda bir rafa, yemek odanıza ya da tezgahınıza dizebilirsiniz. Onları türlerine göre (yemek, tatlı, salata gibi) dizebilir ve şık bir görüntü oluşturabilirsiniz. Aynı mantıkla, çocuk kitaplarınızı oyuncakların yanına koyabilirsiniz.

Bir yerlere yığın

Kim demiş kitaplar dik durmalıdır diye? Bazen kitapları sergilemenin en değişik yolu onları evin belirli köşelerinde yığılmış bir şekilde bırakmaktır. Büyük bir kahve sehpasının üstüne içinde mükemmel fotoğrafların olduğu gezi kitaplarınızı bırakın, eğer banyonuzun bir teması varsa, temaya uyan kaplara veya konulara sahip küçük kitaplarınızı banyonuzdaki raflara koyun.

Kıscası, kitaplar sadece okumak için değil, aynı zamanda mükemmel dekoratif ürünlerdir! Kitaplarınızla yaptığınız dekorasyonu güle güle kullanın!

MODA 2020

MODA 2020

MODA 2020

MODA 2020

MODA 2020

MODA 2020

MODA 2020

MODA 2020

MODA 2020

MODA 2020

MODA 2020

MODA 2020

MODA 2020

MODA 2020

MODA 2020

MODA 2020

MODA 2020

MODA 2020

MODA 2020

Ecz. Gözlükçü
Taylan
Küçüker

Kışın Gözlük Kullanımı

Sadece yaz aylarında değil, kışın da güneş gözlüğü kullanılması, göz sağlığı için çok önemlidir.

İnsanlar, güneş gözlüklerini yıllarca moda-süslenme, gözü, yüzü kar, rüzgâr ve yabancı cisimlerden korumak, görünür ışık yoğunluğunu azaltmak amacıyla kullandı. Sadece yazın değil kış aylarında da gözlerimizi güneşin zararlı UV radyasyonundan korumak için, güneş gözlüğü kullanılması gereklidir.

Kışın yağın taze kar, gelen ışığın yüzde 85-95'ini yansıtarak, adeta bir ayna vazifesi yapar. UV radyasyonu, güneş ışınlarının yüzde 5'ini oluşturmasına rağmen, çok tehlikelidir. Radyasyonu gözlerimizle göremeyiz ve hissedemeyiz, ancak zararlı etkilerini gözlemleyebiliriz. UV radyasyonunu önlemesi için güneş gözlüğü talebi maalesef günümüzde bile seyrek. UV radyasyonunun zararlı etkisi kümülatiftir. Küçük yaştan itibaren güneş gözlüğü kullanma alışkanlığının kazandırılması gereklidir. Bu yüzden ki, güneş gözlüğü satın alırken ilk sorulan, "koyuluğu iyi mi, yüzüme yakıştı mı?" gibi sorulardır. Bu sorularla doğru bir güneş gözlüğü seçebilmek mümkün değildir. Mutlaka profesyonel bir optisyen desteği şarttır.

UV radyasyonunun cilt ve göz üzerinde akut kronik zararları artık günümüzde bilimsel olarak kabul edilmiştir. Kışın da güneş gözlüğü veya renklendirilmiş lens kullanılması gereklidir.

Kar, UV radyasyon miktarını artırır. Taze kar, gelen ışığın yüzde 85-95'ini yansıtır. Adeta bir ayna vazifesi yapar. Haliyle renklendirilmiş lensler, arzu edilmeyen radyasyonu göze ulaşmadan azaltır ya da önler. Renklendirilmiş lenslerin uluslararası bir standarda göre üretilmesi, bir optisyen ya da hekim tarafından önerilmesi göz ve görme sağlığını korur, göz ve yüzün yaralanmalara karşı güvenliğini sağlar. Kolaylıkla tutuşmaz, alerji ve tahriş yapmaz, kanserojen ve zehirli bir materyal ihtiva etmez. Trafikte araç kullanırken, sinyal ışık renkleri kolaylıkla fark edilir.

İşportada satılan standart dışı kalitesiz, sözde güneş gözlükleri daha çok kayıt dışı kaçak yollarla ülkemize girmektedir. Büyük katma değer vergisi kaybına ve çok sayıda sağlık problemine sebep olur. Güneş gözlüklerinizi optisyenlik müesseselerinden faturası ve garanti belgesi ile birlikte almanız göz ve görme sağlığı açısından önemlidir.

. Güneş gözlüğü denetim ve kontrolünün YASAL BİR DÜZENLEME ile Sağlık Bakanlığı eliyle yürütülmesi gereklidir. Güneş gözlüğü, renklendirilmiş lensler, sadece bir çift cam bir çerçeveden ibaret değildir. Renklendirilmiş lensler, migren, dikleksi tedavilerinde, antifar camlar avcılık ve gece araç sürerken kullanılmaktadır. Renklendirilmiş lensler ayrı bir sağlık danışmanlığı uzmanlık ve eğitim gerektirir. Gözlükçüler renklendirilmiş lenslerle ilgili bilgileri eğitimlerinde geniş olarak almaktadırlar.

Doç. Dr. Murat UYAR / Göz Hastalıkları ve Cerrahisi Uzmanı, FEBO, FICO
www.muratuyar.com.tr www.facebook.com/muratuyar.com.tr omuyar@gmail.com

GEBELİKTE GÖZ BULGULARI

Gebelikte gözlerde hem normal kabul edilebilen fizyolojik, hem de hastalıklara ait patolojik değişiklikler oluşabilir. Öncelikle göz kapaklarında, burun üzerinde ve elmacık kemikleri üzerindeki deride koyulaşma şeklinde pigment artışı görülebilir.

Korneada kalınlaşma, duyarlılık azalması ve gözyaşı miktarındaki azalma sonucu özellikle kontakt lens kullananlarda yanma, batma, ışıklardan rahatsızlık oluşabileceğinden gözlüğe geçilmesi daha uygun olabilir.

Gözün doğal lensinde meydana gelen değişiklikler nedeniyle görme derecesi ve netliği de değişebilir. Bu bulgular doğumdan sonraki 6 ay içinde genelde düzeldiğinden, görme bulanıklığı retinaya bağlı değilse gözlük veya lens ayarlarıyla oynanmamalı, gözlük veya kontakt lenslerden kurtulma LASER leri ertelenmelidir.

Şeker Hastalığı, Hipertansiyon, Gebelik Zehirlenmesi

Diyabet ve hipertansiyon önceden var olabileceği gibi ilk kez gebelikte de ortaya çıkabilir. Öncelikle başta tip 1 olmak üzere gebelik düşünen diyabetlilerin ayrıntılı bir göz muayenesinden geçmeleri ve gereken göz tedavilerini yaptırmaları gebelikte şiddeti artabilecek tabloyu dizginlemek açısından yararlıdır. Hipertansiyonu olanların gebelik zehirlenmesi (preeklampsi) denilen yüksek tansiyon, el ayak ve yüzde şişlik (ödem), idrarda fazla miktarda protein atılımı ilebaygınlık ve kasılmaların da eklendiği komaya kadar

varabilen kriz (eklampsi) durumunda retinada, hatta beynin görme bölgesinde kanamalar, ödem, damar tıkanıklıkları sonucu körlük de oluşabilmektedir. Bunların büyük bir kısmı doğumdan sonra düzelebilirken, bir kısmı da kalıcı olabilmektedir. Retina merkezindeki keskin görme noktasında geçici ayrılmalar zamanla kendiliğinden oturabilmesine rağmen uvea denilen göz kısmındaki iltihabi hastalıklar ile bunların tedavisinde kullanılan çoğu ilaçlar ise ciddi değerlendirme gerektirmektedir.

Damla tedavileri dahi mutlaka hekim kontrolünde

Hekim hastanın yarar, zarar oranına bakarak en uygun veya yan etkisi en hafif tedaviyi ayarlamak durumundadır. Gebeliğin tamamında, özellikle ilk 3 ayı içerisinde çok dikkat edilmeli, damla tedavileri dahi mutlaka hekim kontrolünde olmalıdır. Damla kullanımı gerekiyorsa damladan sonra birkaç dakika göz pınarlarına bastırarak ilacın genize ve oradan da kan dolaşımına geçmesini oldukça azaltacaktır. Göz içi enjeksiyonlar veya ameliyatlara zorunluluk yoksa ertelenebilir ya da (glokom, retina) LASER gibi yan etkisi nispeten daha az tedaviler seçilebilir.

Doğumun şeklini etkiler mi?

Eskiden normal doğumdaki ıkınmaların retina ayrılması veya göz tansiyonunu yükselttiği, damarlarda tıkanıklıklarla görme bulanıklığına neden olduğu, bu nedenle sezaryen tercih edilmesi gerektiği şeklindeki bilgiler çeşitli bilimsel

çalışmalarda tam kanıtlanmadığı için bugün eskisi kadar geçerli değildir. Bu ıkınmalara bağlı olarak konjonktiva zarı altındaki göz beyazında oluşabilen kanamalar da zararsız olup 1-2 hafta içinde geçmektedir.

Prof. Dr. Mikdat KADIOĞLU
İstanbul Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi

Hem havalı hem de bilgili olsun

Meteorolojistler kapalı ortamlarda çalışanların yanı sıra çiftçi, yolcu, balıkçıya da hitap ettiklerini unutmazlar. Örneğin şiddetli bir yağmurun, sellerin, hasat sonrası tarlada bekleyen ürünün heba olması, ya da otobüs seferlerinin ertelenmesi anlamına geldiğini de hissettirirler.

Gelişmiş toplumlar, birkaç dakika, saat, gün, hafta ve hatta mevsim sonraki hava, iklim, su şartlarını, mümkün olduğu kadar önceden, doğru bir şekilde öğrenmek ister.

İlk teneffüs ettiğimiz havayı ciğerlerimize çektikten sonra çığlık atıp ağlayarak hayata başlayıp, yine son nefesimizde ciğerlerimizdeki havayı vererek hayata sessizce veda ediyoruz. Biz havayla ilgilensek de, ilgilenmesek de; doğum ile ölüm arasındaki bu süreçte hava şartları bizimle sürekli ilgileniyor. Bu nedenle tüm dünyada medya mensupları, hava durumu programlarının herkesi ilgilendirdiği konusunda hemfikirdir.

1879 yılından beri İngiltere’de basın havayla ilgili bilgileri veriyor. 14 Kasım 1922’de BBC, radyodaki hava durumu programlarında Meteoroloji Servisi’nin hazırladığı raporları okudu. 11 Kasım 1936’da dünyada ilk defa BBC, meteoroloji haritalarını TV’de göstermeye başladı. 1953 yılında ise BBC “kişiselleştirilmiş hava durumu programı” için bir meteorolojistin meteoroloji haritaları üzerinden hava durumunu yorumlayıp anlatması uygulamasına geçti. ABD’de de medya, 1950 yılından beri meteorolojist çalıştırıyor. Reyting raporları da, meteorolojistler tarafından sunum yapılan haber programlarının tercih edildiğini gösteriyor. Artık Amerikan Meteoroloji Odası (AMS) ve Avrupa Meteoroloji Örgütü (ECOMET) hava durumu programları için standartlar geliştirip uyguluyor.

Çağdaş ülkelerde hava durumu sunucuları, meteorolojiden satın aldıkları tahminlere kendi yorumlarını katarak sunuyorlar. Aslında hava durumu sunucuları,

meteorolojinin kamuya açılan yüzüdür. Bu nedenle meteoroloji teşkilatları, büyük masraf ve emeklerle ürettikleri bilgileri, palyaço, artist, manken vb. yerine meteorolojistler tarafından halka sunulmasını isterler. Meteorolojist sunucular, kapalı ortamlarda çalışanların yanı sıra çiftçi, yolcu, balıkçıya da hitap ettiklerini unutmazlar. Örneğin şiddetli bir yağmurun, sellerin, hasat sonrası tarlada bekleyen ürünün heba olması, ya da otobüs seferlerinin ertelenmesi anlamına geldiğini de uygun bir şekilde hissettirirler. Aksi takdirde orada bulunmalarının hiçbir anlamı olmazdı.

BUGÜN NASIL GIYİNELİM

Ülkemizde de Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nden satın alınan bilginin uzmanları tarafından televizyonda yorumlanarak sunulması, şüphesiz yararlı oluyor ve ilgi çekiyor. Örneğin, önümüzdeki kış günlerinde düşük hava sıcaklıkları kuvvetli rüzgarlar ile birleşince "rüzgar soğuğu" denen üşüme ortaya çıkacak. Sıcaklık ve rüzgar verileri kullanılarak insanların rüzgar nedeniyle hissedeceği sıcaklıklar belirlenip halka "Bugün Nasıl Giyinelim" şeklinde bildirilebilir. Böylece veliler de, çocuklarını okula göndermeden önce "rüzgar ısırgına" maruz kalacak el ve yüz gibi yerleri korumak için tedbirler alabilirler.

Bir hava durumu sunucusu için, tüm ülke hakkında, 30-40 kelimelik bir metin yazmak zordur. Ülkemizdeki ciddi TV kanallarında meteorolog çalıştırılmaya

başlandıktan beri hava durumu programlarında önemli gelişmeler oldu fakat hâlâ bilgiler "konserve" olarak sunuluyor. Aslında basit bir meteoroloji radarı, yıldırım detektörü, webcam, desteği, vb. ile havayla ilgili bilgiler canlı ve daha ilginç olarak verilebilir...

YOLNAME

Yazı ve Fotoğraflar: Mustafa KÜRELİ
mkureli@gmail.com

*Bir gelin beyazdır,
bir de Tunus...*

Üzerinde yaşadığımız dünyanın size düşen parçasının, yani yaşadığınız bölümünün üzerini örten bir kubbe düşünün. Kubbenin çapı yaşadığımız ülke, il, ilçe, mahalle veya sokak ile sınırlı olacaktır. Her birimizin dünyası, gidebildiğimiz mesafelerle belirlenmektedir. Ne yazık ki “Orada bir köy var uzakta” diye başlayan çocuk şarkısındaki gibi olmuyor. Gitmediğimiz, görmediğimiz köy bizim dünyamızı genişletmiyor. Başrolünde ünlü oyuncu Jim Carrey’in oynadığı “The Truman Show” filmi görenler ne demek istediğimi daha iyi anlayacaklardır. Hepimiz, kendimize has bir kubbenin altında doğuyor, yaşıyor ve ölüyoruz. Yaşamımız boyunca yaptığımız her yolculuk bu kubbeyi büyütüyor ve dünyamızı genişleterek daha büyük bir alanda yaşamamızı, adeta daha rahat nefes almamızı sağlıyor.

Bu gözle baktığımda, yerinde duramayan, sürekli yolculuklara çıkan gezgin, seyyah gibi sıfatlar taktığımız insanları daha iyi anlamaya başlıyorum. Bu insanların tek çabalarının, altında yaşadıkları kubbeyi büyütme olduğunu geç de olsa anladım. Bu insanlar biliyorlar ki yaptıkları her yolculuk nefes aldıkları alanı genişletmekte, dünyalarını büyütülmektedir. Yani, bu yolculuklar,

yolculuğu yapan kişiye özgür olduğunu hissettirmektedir.

İstanbul Atatürk Havalimanı’ndan bindiğimiz Türk Hava Yolları uçağının havalandığı andan itibaren kafamın içinde uçuşan bu fikirlerle Tunus Cumhuriyeti’nin başkenti Tunus’taki Kartaca (Carthage) Havaalanı’na iniyoruz. Aylardan şubat. İstanbul, oldukça soğuk ve her şeyin gri görüldüğü günlerinden birini daha yaşıyordu.

Vize olmadığı için ülkeye giriş işlemleri oldukça çabuk bitiyor. Dışarı çıktığımızda bizi pırıl pırıl parlayan Afrika güneşi karşılıyor. Hava sıcaklığı yirmi derece civarında, şahane bir bahar havası sanki. Her ülkede olduğu gibi geleneksel taksi pazarlığımızı yapıp, yirmi dolara anlaşıp yola çıkıyoruz. Yaklaşık yarım saat yolculuktan sonra Habib Burgiba Bulvarı’ndaki otelimize geliyoruz.

Atatürk’ümüze hayranlığı ile bilinen, modern Tunus’un kurucusu Habib Burgiba’dan söz etmeden geçmek olmaz. Atatürk için, “O’nun ölmez eseri, egemenliklerini elde etmiş milletlerin kaderlerine hükmedenler için ışıklı bir örnek ve bir ilham kaynağı olarak kalacaktır,” diyen Habib Burgiba, her fırsatta Mustafa Kemal

Birkaç cümleyle Tunus...

Batı ile Doğu kültürlerini harmanlamış, Arap ve kuzey Afrika halklarının karışımı egzotik bir ülkedeyiz. On milyon altı yüz bin nüfusu var. Bin iki yüz kilometre uzunluğundaki sahil şeridi turizm için önemli bir kapı açmış. Nüfusun yüzde doksan sekizi Arap, yüzde birden biraz fazlası da Batılıların “Barbar” kelimesinden üreterek isim haline getirdikleri “Berberi” topluluğu.

Atatürk'ü ve Türk Devrimi'ni örnek aldığını açıklayan bir devlet adamıdır. 1957 yılında ülkesini bağımsızlığına kavuşturuncaya kadar uğraşan ve bunu başaran modern Tunus'un kurucusudur. “İslami yönetim” ve “dışarıdan kontrol edilen köktendinci çabalara” karşı ülkesini korumuş, ülkesindeki aşırı İslamcı akımları destekleyen Sudan'la ilişkisini askıya alarak, laikliğin kalesi haline getirmiştir. 2011 yılında yaşanan Arap Baharı'na kadar ülkenin devlet başkanı olan ve Habib Burgiba'nın sağ kolu konumundaki yardımcısı Zeynel Abidin Bin Ali tarafından başkanlıktan indirilerek, ölünceye kadar gözetim altında tutulmuştur. Zeynel Abidin Bin Ali, daha sonraları yirmi üç yıl ülkeyi bir diktatör gibi yönetmiş, kökten

dincilere verdiği tavizler bile 2011 yılındaki halk isyanında koltuğundan indirilmesini engelleyememiştir. Şimdi, canını zor kurtararak sığındığı Suudi Arabistan'da bir kaçak olarak yaşamaya devam etmektedir.

Eşyalarımızı odalarımıza bırakıp, kendimizi sokağa atıyoruz. İşte Tunus'tayız. Sahra Çölü'nün Akdeniz'e açılan ucu, nam-ı diğer "Yasemin Kokulu Tunus"

Batı ile Doğu kültürlerini harmanlamış, Arap ve kuzey Afrika halklarının karışımı egzotik bir ülkedeyiz. On milyon altı yüz bin nüfusu var. Bin iki yüz kilometre uzunluğundaki sahil şeridi turizm için önemli bir kapı açmış. Nüfusun yüzde doksan sekizi Arap, yüzde birden biraz fazlası da Batılıların "Barbar" kelimesinden üreterek isim haline getirdikleri "Berberi" topluluğu. Berberiler, genellikle kırsal kesimde ve çölde yaşıyorlar. Berberice denilen bir dil konuşuyorlar. Fas, Tunus, Libya ve Gine'ye kadar yayılmış olan Berberilerin toplam nüfuslarının yaklaşık altmış milyon olduğu tahmin ediliyor. Kuzey Afrika'nın bilinen en eski halklarından olan Berberilerin büyük bir kısmı göçebe olarak yaşıyor ve deve

yetiştiriciliği yapıyorlar. Yerleşik düzene geçener ise genellikle şehirlerin dışındaki mahallelerde yaşıyorlar. İslamiyet öncesi sadece ruhların varlığına inanan bir inanç biçimi olan "Animizm" inancı yaygın iken, artık neredeyse tamamı Müslüman olarak yaşamlarını sürdürüyor. Doğrusu, daha sonraları gitme olanağı bulduğum Kuzey kutbunda Ren geyiği yetiştirerek yaşamlarını sürdüren Sami topluluğunun da Animist olduğunu öğrendiğimde oldukça şaşırılmıştım.

Berberiler, tarih boyunca Roma, Kartaca ve Fenikelilerden oldukça etkilenerek bu gün kullandıkları, İbraniceye benzer bir dil ortaya çıkarmışlar. Yedinci yüzyıldan itibaren İslamiyeti seçen bu halkın, Arap Baharı'na kadar otlaklar ve toprak üzerinde özel mülkiyet olmadığı için kura ile dağıtılan toprakları sıra ile kullanabilmekteymişler. Daha düne kadar "Fallahin" dedikleri topraksız Berberiler ise başkalarının topraklarını yüzde yirmi karşılığı ekip biçerek geçinmeye çalışıyorlarmış.

1571 yılından 1881 yılına kadar, üç yüz on yıl Osmanlı idaresinde kalan Tunus'ta, Osmanlı izi bulmak için oldukça fazla çaba harcamanız gerekiyor. Gelgelelim, kırk yıl kadar Fransız idaresinde kalan bu ülkede sokak tabelalarına kadar her şeyin Fransızca olması ilginç. Aramama rağmen Türkçe bilen birini bulamazken, çöldeki çoban, şehirlerdeki dilenci bile Fransızca konuşabiliyor.

Şehirlerin kalbi, düşman saldırılarından korunmak için etrafı surlarla çevrili Medina denilen merkezlerde atıyor. Neredeyse Tunus'un her şehrinde böyle bir Medina var. Tunus şehrinin merkezindeki Medina'nın

büyük kapısından içeri girerek daracık sokaklarını adımlamaya başlıyoruz. İstanbul, Tahtakale'deyiz sanki. Tipik bir Doğu kenti görünümündeki bir Medina burası. Halı tüccarları, kuyumcular, esans satıcıları, turist avlamaya çalışan hanutçuları ile cıvıl cıvıl bir çarşı burası. Neredeyse bütün öğleden sonrayı Medina'da sokakların ve güzel Tunus kapılarının fotoğraflarını çekerek geçiriyoruz.

Sokaklara yayılmış turist avcılarını sürekli önümüzü kesiyor ve teras var, teras var diyerek bizi dükkânlarına çekmeye çalışıyor. İçlerinden birine, "Ne var bu terasta?" diye soruyorum. "Şehre tepeden bakacaksınız," diyor. Peki deyip, peşine düşüyoruz. Tunus

YOLNAME

şehri düz bir araziye kurulduğu için yokuş, tepe gibi yeryüzü şekillerinden mahrum kalmış. Ülkenin büyük bir bölümü zaten çöl, sadece kıyı şeridi boyunca, denize paralel giden Atlas dağları tekdüzeliği bozuyor. Bu nedenle, şehrin genel bir fotoğrafını çekebilmek için yüksek bir yere çıkmak gerekiyor. Adamın peşine takılıp binaya giriyoruz. Labirent gibi dar koridorlardan geçip, merdivenlerden çıkarak bir halı mağazasına geliyoruz. Başka bir adam bize halıları anlatmaya başlıyor. Halı istemediğimizi ve daha iyilerini İstanbul'da bulabileceğimizi söyleyince biraz bozuluyorlar. Terasa çıkıyoruz. Yerden altı, yedi metre yüksekteki binanın ikinci katındayız. Bu yükseklikten ne görülebilirse o kadarı ile yetinip çıkışa yöneliyoruz. Bizi içeri davet eden adam önümüze geçiyor ve, "Bana para vereceksiniz," diyor. "Madem alışveriş yapmadınız o zaman bahşiş verin," diye tutturuyor. Eline birkaç Dinar tutturuyoruz ve kendimizi dışarı atıyoruz.

Neredeyse tamamı beyaz boyalı binaların aralarında dolaşıp, dükkânlara, okullara

gire çıka akşamı ediyoruz. İngilizcenin hiç işe yaramadığı ender ülkelerden birindeyiz. Neredeyse kimse İngilizce bilmiyor. Başka bir diliniz yoksa zor durumda kalabilirsiniz.

Tunus'ta Türk olmak sanki bir ayrıcalık. Konuştuğum hemen herkes Türkiye, özellikle de İstanbul hayranı. Bir kadına, "Arap mısın? Berberi mi?" diye sorduğumda sesini yükselterek, hatta bağırarak baba tarafının Türk olduğunu öğünerek söylemesi bir fikir edinmemizi kolaylaştırıyor.

Ertesi sabah başkentin yirmi kilometre kuzeyinde bir banliyö olan Sidi Bou Said'e gidiyoruz. Uzun yıllar sufizmin merkezi olarak anılmış, deniz kenarına kurulu şirin, temiz ve güzel bir sayfiye yeri. Adını Sufi şeyhi Sidi Bou Said'ten alan köy, XIII. yüzyıldan bu yana bölgenin cazibe merkezi haline gelmiş. Buraya gelene kadar Tunus'un beyaz evlerini ve ünlü Tunus kapılarını gördüğümüzü sanıyorduk. "Bana kapını göster, sana kim olduğunu söyleyeyim," diye bir söz var Tunus'ta. Evlerinin kapılarına o kadar özen gösteriyorlar ki, o evde yaşayanlarla ilgili birçok şeyi kapılarından

Tunus'ta Türk olmak sanki bir ayrıcalık. Konuştuğum hemen herkes Türkiye, özellikle de İstanbul hayranı.

anlayabiliyorsunuz.

İnişli, çıkışlı sokaklarını adım adım geziyor, "Mashrabiya" dedikleri balkonların, mavi, sarı kapıların, sokakların ve bembeyaz evlerin bol bol fotoğraflarını çekiyoruz. Evlerin mimarisine beyaz badana ancak bu kadar yakışır, diye aramızda konuşuyoruz. Tunus anlatılırken, haklı

olarak bu beyazlığa atıfta bulunuluyor. Binaların beyazlığı, "Bir gelin beyazdır, bir de Tunus," sözünü yerden göğe kadar haklı kılıyor. Gerçek bir Akdeniz kasabasında olduğunuzu her an hatırlıyorsunuz. Yasemin ağaçlarından gelen ve çevreyi saran koku ve palmye ağaçları sanki bir şiirsellik katıyor bu köye. Bu şiirsellik nedeniyle

olsa gerek, Andre Gide, Faucoult, Klee gibi düşünürler yaşamlarının bir bölümünü burada geçirmişler.

Yürümekten yorulup, portakal ağaçlarının süslediği meydana hâkim bir kahvehanenin üst katındaki verandasına oturuyoruz. Kahveye çıkan geniş merdivenin yanlarına birer masa sığabilecek localar yapılmış. Meydanı izlerken çayınızı, kahvenizi yudumluyorsunuz. Tarihi bir kahve olan Alia kahvesi, söylememe gerek bile yok, kapı ve pencereleri mavi, binası ise tabii ki beyaz boyalı. İçerisi koyu yeşil, kırmızı ve siyah boya ile şeritler halinde boyanmış. Bütün duvar dipleri yerden seksen santimetre kadar yükseklikte betondan sedir yapılmış. Sedirlerin üstüne çıkıp, bağdaş kurarak oturuyorsunuz. Büyük bakır tepsiler sehpa niyetine kullanılmış. Her yere halılar serilmiş, duvarlar eski kahvehane malzemeleri ile süslü. Çatıyı taşıyan ahşap direklerden yapının yaşını tahmin etmek hiç de zor değil. Sanki tarihin izleri, bu anıtsal kahvehanenin duvarlarına sinmiş.

Ama sattıkları çay için aynı güzellikte şeyler söyleyemeyeceğim. Şöyle demini almış, berrak

bir cam bardakta çay içmek için Tunus doğru bir yer değil. Çay istediğinizde, kalın bir cam bardakta pekmez rengi ve kıvamında bir şey getiriyorlar. Bardağın yarısına kadar taneli bir şey doldurulmuş ve üstüne de birkaç yaprak yeşillik atılmış olarak servis ediliyor. Tarifini soruyorum, garsonumuz anlatıyor. Sabah erkenden, büyük bir çaydanlığa su, bol miktarda çay ve şeker dolduruluyor ve ateşe oturtuluyor. Saatlerce ateşin üstünden alınmadan, suyu bittikçe eklenerek, pekmez gibi oluncaya kadar kaynatılıyor. Servis sırasında önce bardağa yarıya kadar çam fıstığı (dolmalık fıstık) konuluyor. Daha sonra çaydanlıktaki koyu renkli sıvı ile bardak dolduruluyor. Son olarak üzerine birkaç yaprak taze nane eklenerek müşteriye sunuluyor. Çay seven biri olarak, bütün iyi niyetimle içmeye çalıştıysam da başarılı olamadığım gibi bir daha denememeye karar veriyorum.

Fotoğraf makinemin hafızasını epeyce doldurduktan sonra dönüş yoluna çıkıyoruz. Yokuşlardan aşağı inerken bir tarafımızda Akdeniz bir tarafta Atlas dağlarının manzarası keyfimize keyif katıyor. Bir yerlerden müzik sesi geliyor, Arap dünyasının bülbülü Fairouz'un sesi kulaklarımızda, yanımdaki arkadaşşıma, "İşte şimdi dekor tamamlandı,"

diyorum. Hafif bir yağmur atıştırıp geçiyor. Niyetimiz, dünyanın en büyüğü olduğunu iddia ettikleri Bardo Mozaik Müzesi ve Beylical Sarayı'nı gezmek. Roma döneminden kalma mozaikler anlatılır gibi değil. Tek kelimeyle muhteşem! Daha sonra Romalıların yerle bir ettikleri Kartaca harabelerini ve şehir merkezindeki Zeytuni camisini gezip otelimize dönüyoruz.

Kartaca denilince ünlü komutan, savaş dâhisi ve taktik uzmanı Hannibal'i anmadan geçmek olmaz. Bu kuzey Afrika ülkesinin yani Kartaca'nın efsanevi komutanı Hamilcar Barca'nın oğlu olan Hannibal, babasının yanında çocukluğundan itibaren tescilli bir Roma düşmanı olarak büyüyor. Romalıların sürekli saldırılarından bıkan Kartacalılar, dokuz yaşından itibaren askerlerin arasında büyüyen ve iyi bir askerî eğitim alan Hannibal'i M.Ö. 221 yılında, henüz 26 yaşında olmasına rağmen Kartaca ordusunun başına geçiriyorlar. Askeri tarihçi Theodore Ayrault Dodge'un da bir strateji ustası olarak nitelendirdiği Hannibal, zaferden zaferine koşuyor.

Özellikle II. Pön savaşlarındaki başarıları ününe ün katıyor. İberik yarımadasını hâkimiyetine aldıktan sonra Pirene ve Alp dağlarını fillerle takviye edilmiş ordusu ile

aşarak Roma hariç bütün İtalya'yı boyunduruğu altına alıyor. Hannibal savaştan savaşa, zaferden zafere koşarken ülkesindeki bazı yöneticiler bu başarılarından korkarak altını oymaya başlıyor. Savaş sırasında malzeme desteği kesilince savaşı bırakarak, Roma'yı alamadığı gibi savaşı da kaybederek geri dönüyor. Bütün bu olup bitenden haberi olan Roma, Kartaca'ya gelerek taş taş üstünde bırakmayana kadar yakıp yıkıyor. Bütün Kartaca kalın bir kül tabakası ile kaplanıyor. Hannibal, ömrünün kalan kısmını sürgünde geçiriyor. Suriye ve Ermenistan'da

bir süre yaşadıkdan sonra Anadolu'ya gelerek, şimdiki adıyla Kocaeli-İzmit bölgesi olan Bitinya'da yaşamaya başlıyor. Bir süre sonra Bitinyalıların onu Romalılara teslim edeceğini anlayınca, yüzüğündeki zehri içerek intihar ediyor. İntihar ederken söylediği, "Artık Roma rahat edebilir," sözü tarihe geçiyor. Mezarının yeri tam olarak bilinmese de 1937 Yılında Atatürk tarafından Gebze'ye bir heykeli diktiriliyor. Daha sonraki yıllarda Gebze Belediyesi'nin yaptığı su hattı çalışmalarında rastlanan büyük mezarın Hannibal'in olduğu tahmin ediliyor.

Habib Burgiba Bulvarı'nın başında bulunan büyük özgürlük anıtının yanından geçerken etrafı bir inleme sesi sarıyor. Acıdan inleyen ve ne söylediği anlaşılmayan bu sesin akşam ezanı olduğunu anlamamız biraz zaman alıyor. Tekdüze, makamsız, vurgusuz ve duygusuzca sanki bir inleme gibi okunan ezan hiç duymamıştım. Birçok yerde ezanlar dinledim ama

tutamaz. Önce müezzinin yeteneksizliği diye düşünüyoruz ama daha sonra bütün Tunus'ta aynı şekilde okunduğunu duyunca usulün böyle olduğunu anlıyoruz.

Tunus'un milli yemeği kuskus denilen bir makarna çeşidi. Bizim evlerimizde de yapılan kuskus ile aynı. Tabağa tepeleme bu kuskus makarnayı yığıyorlar, ortasına da yumruk büyüklüğünde, haşlanmış kemikli bir eti oturtup servis ediyorlar. Zaten kuskus sevmezdim, bir de böyle parça etlisini görünce tamamen sildim defterimden.

Aç kaldım diye düşününce düşününce otele dönüyoruz. Resepsiyon görevlisinden bir sandviç ve bize kiralık araba bulmamız konusunda yardımcı olmasını istiyoruz. Sandviç hemen geliyor. Araba için bir iki yere telefon ediyor ve bir adamı çağırıyor. Lobide oturup pazarlık yapıyoruz ve bir hafta için günlüğü kırk dolardan anlaşılıyor.

Sabah, saat 08.00'de arabamızı getiriyor. Otelden ayrılıp, yönümüzü güneye, sahra çölüne çeviriyoruz. Bir süre yol aldıktan sonra yolumuzun üstündeki ilk şehir olan El Djem'e geliyoruz. El Djem, Roma'daki Colesseum ve Hırvatistan'ın Pula şehrindekinden sonra en büyük amfitiyatroya sahip şehir. Russel Crowe'un oynadığı ünlü gladyatör filminin çekildiği tiyatro burası. Neredeyse yeniden yapılmış kadar bakımlı ve temiz. Çevresi turistik eşya satan dükkânlarla sarılmış. Birkaç saat oyalandıktan sonra yeniden yola koyuluyoruz. Bütün günü yolumuzun üstündeki köylere gire çıka, kahve molaları, fotoğraf molaları vererek geçiriyoruz.

Tunus'un yüzde elli beşi ekilebilir toprak, tarıma elverişli olan kısmı ise yüzde otuz beş. Çok geniş bir alanda zeytin yetiştiriliyor. Dünyanın onuncu büyük zeytin üreticisi olan bu küçük kuzey Afrika ülkesi, ayrıca dünyanın en büyük hurma üreticilerinden biri. Hava kararmaya başlarken, büyük şehirlere biri olan Sfax şehrindeki, Syphax isimli otelimizi buluyoruz. Otelin park yerine girdiğimizde her yerin tıklım tıklım dolu olduğunu görüyor, hafif bir şaşkınlık geçiriyoruz. Otelin lobisine girdiğimizde kalabalığın sebebi anlaşılıyor. Otelin lobisi fuar alanı olarak düzenlenmiş ve Tunus Optik ve Optometrik Ürünler Fuarı'na ev sahipliği yapıyor. Salon yüz-yüz elli metre civarında. Birkaç firma ürünlerini tanıtmış, yavaş yavaş toplanıyorlar. Mesleki merakımızdan birkaç dakika stantları dolaşıp, odalarımıza çıkıyoruz.

Tunus'un yüzde elli beşi ekilebilir toprak, tarıma elverişli olan kısmı ise yüzde otuz beş. Çok geniş bir alanda zeytin yetiştiriliyor. Dünyanın onuncu büyük zeytin üreticisi olan bu küçük kuzey Afrika ülkesi, ayrıca dünyanın en büyük hurma üreticilerinden biri.

Akşam yemeğine indiğimizde ortalıkta kimseler kalmadığını görüyoruz. Yemekler pek dişimize göre gelmiyor. Balık yemeye karar veriyoruz. Balık pazarlarındaki tezgâhlarda bol miktarda balık ve diğer deniz ürünlerini görmek mümkün. Adını bilmediğim bir balık ızgara ve salatanın yanında da Tunusluların övünerek bahsettikleri "Sidi Saad Magon" şarabı. Kurutulmuş biber, sarımsak ve birçok baharat karıştırılarak yapılan "Harissa" isimli sosları yanında yediğiniz her şeye lezzet katıyor. Tunus'a gideceklere bu kadar bol ve ucuzunu bulmuşken karides, kalamar ve diğer deniz ürünlerini yemeden ayrılmamalı diye bir de tavsiyede bulunayım.

Bir avro, iki Tunus dinarı ediyor, yüz milim ise bir dinar. Aynı lira ve kuruş gibi. Bir kahve iki buçuk Tunus dinarı, bir kola bir buçuk dinar. Ülkenin ekonomik durumu çok iyi değil. Çevresindeki ülkeler petrolle yatıp, petrolle kalkarken ne yazık ki Tunus bundan nasiplenemiyor. Pahalılık ve işsizlik sorunları ile uğraşıyorlar. Bildiğiniz gibi 2011 yılında yaşanan “Arap baharı” isyanı, işsiz bir gencin kendini yakmasıyla başlayıp bütün ülkeyi alt üst etmişti. Sadece 140 kilometre uzaklıktaki Avrupa’dan oldukça etkilendiğini sandığım modern ve medeni giyimli insanları, günümüz Türkiye’si’nden daha aydınlık geliyor bana. Çevresinde bulunan Libya ve Cezayir’den başka ağır bir dini diktanın yaşandığı, insanların baskı ile inin inin inlediği Nijer ve Çad gibi geri kalmış ülkelerin ortasında adeta nefes alınabilecek tek vaha sanki. Çevre ülkelerde yerleşmiş ve kendini herkesten daha çok dindar sayan, Müslüman kardeşler, Hizbulah, El Kaide gibi terör örgütlerinin yasadışı faaliyetleri nedeniyle Tunus yönetimi oldukça tedbirli davranmaya çalışıyor. Örneğin, cami etrafında

bu tip örgütlenmelere fırsat vermemek için namaz biter bitmez cami kapıları bir sonraki namaz vaktine kadar kilitleniyor. Her ne kadar bu uğraşlar boşunaysa da ülkenin din ile yönetilir bir sisteme geçmesini geciktirmeye çalışıyor. Buna rağmen aynı bizdeki gibi “Türban” oraya da bulaşmakta gecikmemiş. Zaten tecrübelerimiz ile biliyoruz ki bu gidişi durdurmak çok zor.

Adını “Yasemin Devrimi” koydukları isyandan sonra iktidar koltuğuna oturan, ılımlı İslamcı bir parti olan Ennahda ve koalisyon ortağı yönetiyor ülkeyi. Devletin TV kanalını günah işleniyor diye basmak isteyen güruha günlerce göz yuman hatta destek çıkan bir iktidar. Bu da bize Tunus’un gelecekte neler yaşayacağı ve sistemlerinin nereye gittiği hakkında fikir veriyor. Birkaç yıl öncesine kadar sokaklarda kara çarşaf veya türbanlı birini görmeniz mümkün değilken artık her köşeden bir tane çıkıyor. Tunus, artık dönüşü olmayan yola girmiş.

Sabah erken bir saatte kahvaltı faslını bitirip,

Artık Sahra çölündeyiz, bomboş bir düzlükte yol alıyoruz, her yer kum. Çok uzaklarda develer görüyorum, değişik duygular içerisindeyim. Yol üstünde küçük bir köyde kahve molası veriyoruz. Kahvelerimizi içerken, bir yandan da kahveci ile sohbet ediyoruz. “Nerelisiniz?” diye soruyor, Türk olduğumuzu söylüyorum. “O zaman siz de Müslümansınız,” diyor. “Elhamdulillah,” diyorum, çok hoşuna gidiyor.

yola koyuluyoruz. Hedefimiz, çölün ortasında bulunan ve insanların yer altı mağaralarında yaşadığı, George Lucas'ın yönetmenliğini yaptığı *Yıldız Savaşları* filmlerinin çekildiği, Matmata şehrine gideceğiz. Sarı sıcak ve gözleri yorar bir parlaklıkta yola devam ediyoruz. Gabes şehriden sonra çevrede bitki örtüsü değişiyor hatta bitiyor. Evet, artık Sahra çölündeyiz, bomboş bir düzlükte yol alıyoruz, her yer kum. Çok uzaklarda develer görüyorum, değişik duygular içerisindeyim. Yol üstünde küçük bir köyde kahve molası veriyoruz. Kahvelerimizi içerken, bir yandan da kahveci ile sohbet ediyoruz. “Nerelisiniz?” diye soruyor, Türk olduğumuzu söylüyorum. “O zaman siz de Müslümansınız,” diyor. “Elhamdulillah” diyorum, çok hoşuna gidiyor. Bütün ısrarlarıma rağmen kahve paralarını almıyor. “İkramım olsun,” diyor. Yapacak bir

şey yok, teşekkür ediyoruz. Bu arada gözüm kahvenin karşısındaki dükkânların önüne çengellere asılmış deve ve inek başlarına takılıyor. Kahveci, kasapların yeni hayvan kestiklerini göstermek için kestikleri hayvanın başını kapının önüne astıklarını anlatıyor.

Bir tepenin üstüne bir metre büyüklüğünde yazılmış “Matmata” kelimesini gördüğümüzde hedefe ulaştığımızı anlıyoruz. Buraya gelmekle ne kadar doğru bir iş yaptığımızı konuşuyoruz. Sadece başkenti, sahil kasabalarını, tatil köylerini görüp dönseymişiz, hiçbir şey görmemiş olacaktık. Bence, Tunus'un en ilginç, en görülmesi gereken yeri burası. Üç binden fazla mağara ev var bölgede. İnsanlar toprak altındaki bu mağara evlerde yaşıyorlar. Bu insanlar, kuzey Tunuslulara göre daha esmer ve daha uzun boylu insanlardan oluşan Berberi topluluğu. Önceki yıllarda tamamen içlerine

kapalı bir hayat yaşayan bu çöl insanları, turistten ve turizmden gelecek paranın tadını almış olmalılar ki yol üstünde rastladığınız insanlar sizi evlerine davet ediyor. Bizi evine davet eden kadın çay hazırlarken, evde yalnız olduğunu anlayınca gerçekten şaşırıyoruz.

noktasından aşağı doğru yaklaşık üç-dört metre çapında, yine üç-dört metre derinliğinde bir kuyu kazılıyor. Bu geniş kuyunun tabanından başlayarak yanlara doğru odaları, mutfak olacak alanı, evin giriş koridorunu adeta bir köstebek

Tek tek odaları açıp bize evini gezdiriyor. Kadının hazırladığı çay tabii ki Tunus usulü, yani fıstıklı ve naneli. “İçsen bir türlü, içmesen olmaz...”

Evin fotoğraflarını çekip kadına birkaç dinar verip dışarı çıkıyoruz. Çevre küçük tepciklerle dolu ve her tepcikten bir ya da birkaç esmer tenli, iri gözlü çocuklar çıkıyor. Sessiz, sakın bir kenara çekilip sizi izliyorlar.

Ev dedikleri mağaraların yapımı da ilginç! Küçük bir tepcik düşünün, tam tepe

yuvası gibi oyarak ve toprağını taşıyarak bir yaşam alanı oluşturuyorlar. Duvarlar çamurla sıvanıyor, sıva kuruduktan sonra da kireçle boyanınca ev hazır hale geliyor.

Matmata'ya veda edip çöle dalıyoruz. Çevremizde hiçbir şey yok. Duz şehrine doğru gidiyoruz. Uçsuz bucaksız çölü hissederek uzun bir süre yol aldıktan sonra artık tamamen kurumuş olan tuz gölünün gözleri yakan beyazlığı başlıyor. Kum tepeliklerinin arkasından yirmi-otuz develik bir kervan geçiyor. Sanıyorum yük kervanı değil, deve yetiştiren bir Berberinin deve sürüsü olmalı. Arabanın CD çalarında Emre Aracı'nın, bir Donizetti bestesi olan *Aziziye* marşı çalıyor ve sanki uzay boşluğunda gibi yol alıyoruz. Bir süre sonra Duz şehrinde geçerek, eskilerin cennet olarak adlandırdıkları Tozeur şehrine giriyoruz. Açık renkli tuğlaları yatay şekilde ve içeri, dışarı olmak üzere girintili çıkıntılı inşa edilmiş, desenli duvarlarıyla ünlü yapılar dikkatimizden kaçmıyor. Tuğlaların böyle döşenmesinin nedeninin, yüzeyi genişleterek binaların daha kolay soğumasını sağlamak

olduğunu anlatıyorlar. Çöl sıcağına karşı bir nevi soğutucu görevi görüyor.

Bölge halkı, toprağının tuzlu olması nedeniyle dünyanın en lezzetli hurmalarını yetiştirmekle övünüyor. Gerçekten de şehre çok yakın bir bölgede, iki yüz bin ağaçlık bir hurma ormanı yetiştirmişler. Hurmaların sulama planını da ünlü Arap matematikçisi İbn-Shabat yapmış.

Dar Saida Baya isimli otelimize yerleşiyoruz. Güzel bir otel. Çölün ortasında bundan daha iyisi olamazdı herhalde. Akşamı otelde sohbet ederek geçireceğiz. Otelin barında barmene, "Tunuslular ne içer?" diye soruyorum, o da ülkeye ya da bölgeye has içkilerin hepsinden azar azar tattırıyor bize. Adına "celtia" dedikleri Tunus birası ile başlayıp, hurma likörü "thibarine", incirden yapılan brandileri "Boukha" ve Palmiye öz suyundan yapılan "Laghmi" isimli içkilerinin tadına bakıyoruz. Tadımlıkların üstüne uyku bastırıyor, odalarımıza çıkıp, günlüğümü bile zar zor yazarak yatakta kayboluyorum.

Sabah, bu seyahatin en güzel kahvaltısını

yapıyor, fazla sıcak bastırmadan şehri dolaşmaya çıkıyoruz. Önce kapısında mızraklı bir askerin beklediği Dar Cherait Müzesi'nden başlamak üzere sokaklarını adımlıyoruz. Şehrin Medinası'nda bir tur attıktan ve bol miktarda taze hurma aldıktan sonra yola çıkmak üzere otele dönüyoruz. Yarım günlük bir yürüyüş şehrin tamamını görmemize yetiyor. Otelden ayrılıp yeniden yola koyuluyoruz.

Önce 90 Kilometre uzaklıktaki Gafsa şehrine geliyoruz. Gafsa, kasaba büyüklüğünde küçük bir şehir. Şöyle bir turlayıp yola devam ediyoruz. Akşam olmadan orta Tunus'taki en önemli şehir olan Kairouan'a geliyoruz. Dünya kültür mirası listesinde olan bir şehir Kairouan şehri. Şehrin sakinleri, Afrika kıtasına yapılan ilk camiye sahip olmakla övünüyorlar. Kairouan şehri, VIII. Yüzyılda Hz. Muhammed'in sahabelerinden "Oqba İbn-Nafi" tarafından kurulmuş. Şehir XI. Yüzyıla kadar Fatımi hanedanlığının merkezi olmuş. Tüm İslam alemi tarafından, Mekke, Medine ve Kudüs'ten sonra dördüncü kutsal şehir

olarak kabul edilmiş, Müslüman olmayanların girmesi yasaklanmış. Bu yasak, 1812 yılında Fransızların şehri işgal edişine kadar sürmüş.

Büyük Camii ya da Sidi Oqba olarak adlandırdıkları Kairouan Camii, kale gibi bir yapı. Avlusuna girebilmek için kapısına geldiğimizde, kapıdaki görevli eli ile dur işareti yapıyor. "Ne var?" diyorum, "Giriş on Avro," diyor. Sinirlenmiş gibi yaparak, "Ben müslümanım," diyorum, inanmadığını gösterir bir şekilde, alay eder bir tarzla kaşlarını yukarı kaldırarak, hadi oradan der gibi bakıyor. Çevrede bulunan herkesin duyabileceği gibi, yüksek sesle "Amentü billahi ve melaiketihî ve kütübihî" diye okumaya başlayınca, diğer turistlerde durup bize bakmaya başlıyor. "Hasena hasena, girin," diyor. İçeri giriyoruz, caminin avlusunda, adamın ve diğer turistlerin şaşkınlığına kahkahalarla gülüyoruz.

Caminin çatısını, iki metre aralıklarla dikilmiş ahşap direkler taşıyor. Bu açıdan Beyşehir'deki Eşrefoğlu camisini hatırlatıyor. Değişik bir mimarisi var. Bu camiye yedi kez ziyaret eden

2011 yılında yaşanan “Arap Baharı” ya da “Yasemin Devrimi” adını verdikleri değişim dilerim bir işe yarar da dost Tunus halkı, daha özgür, daha varlıklı ve daha

biri, Mekke’ye gitmiş gibi sayılıyor. Müslüman olmayanları camiye sokmuyorlar. Onlar on avroyu ödeyip sadece avluda gezinebiliyorlar. Avludaki güneş saati ve yağmur sularının sarnıçlarda birikmesini sağlayan logar kapaklarının güzelliği dikkatimizden kaçmıyor.

Camiden çıkarak şehrin Medinası’na geliyoruz. Yedi kilometre uzunluğundaki yüksek surlarla çevrili Medina, adeta bir alışveriş merkezi gibi. Medinadaki bir başka güzel yapı da Uç Kapılar Camii. Camiden çıkıp, suyunu içenin mutlaka bir daha buraya geleceğine inanılan ve kuyusundan su çekmekte kullanılan dönme dolabı bir deve ile döndürülen tarihi kahveye geliyoruz. Her yer çini ile kaplanmış. Emin değilim ama bu çiniler hiç yabancı gelmiyor bana.

Kahvelerimiz içip yola koyuluyoruz. Artık yönümüz kuzeydeki plajları ile ünlü turistik sahil kasabası Hammamet. Otelimiz, bir İtalyan yatırımı olan Hotel Lella Baya. Neredeyse Antalya-Kemer’e geldik diyeceğim. Bol yıldızlı otelleri, tatil köyleri, uzun ve

geniş kumsal, yolları ile gerçekten güzel bir tatil kasabası Hammamet. Başkent Tunus’a 70 kilometre uzaklıkta sakin, sessiz ve gayet huzurlu bir yer.

Bu son günümüzü, zaman zaman deniz kenarında yürüyerek, uyuyarak, kısacası dinlenerek geçiriyoruz. Ertesi sabah çok erken yola çıkıp, havaalanına kadar olan yetmiş kilometreyi aşırıp uçağımıza yetişeceğiz.

2011 yılında yaşanan “Arap Baharı” ya da “Yasemin Devrimi” adını verdikleri değişim dilerim bir işe yarar da dost Tunus halkı, daha özgür, daha varlıklı ve daha mutlu günlerine kavuşur.

Dünyanın başka bir köşesinde buluşmak umuduyla,

Gezenlere

Gezmek isteyenlere,

Gezmesini bilenlere,

Bitmeyen yolculuklar diliyorum.

OPTİSYENİN

E-DERGI
Sayı: 73 ŞUBAT 2020
SESI
Optik Magazin Dergisi

ben.x[®]
sunglasses

- 2020 yılında kamu sağlık harcamaları
- 401 Nolu Oda
- Siz de sorumlusunuz!
- Sosyal müşteri devri